

EUROPA 2000: EENHEID IN VERSCHIEDENHEID

ACTIEPROGRAMMA 1994-1999

van de EUROPESE VOLKSPARTIJ

goedgekeurd door het Xe EVP-Congres te Brussel, 8-10 december 1993

I. Voor een Europa in vrede en veiligheid

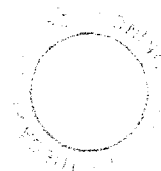
Europa op de drempel van de XXIe eeuw	102-105
Voor een Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid	106-113
Stabilisering en conflictbeheersing	114-115
Hervorming van onze instellingen voor het veiligheidsbeleid	116-127

II. Voor een open en verantwoordelijk Europa

Onze gemeenschappelijke belangen	202-209
Bijdragen aan de hervormingen in Centraal- en Oost-Europa	210-219
De uitbreiding van de Unie succesvol doen verlopen	220-227
Herdenken van het Europees beleid voor ontwikkelingssamenwerking	228-256

III. Voor een economisch sterk Europa

Diagnose van de crisis	302-308
Herstel van de geloofwaardigheid van de Monetaire Unie	309-313
De basis van het economisch herstel verbreden	314-321
Herstel van de concurrentiekracht van de Europese economie	322-334
De landelijke gebieden en de landbouw	335-340
Besluiten	341

IV. Voor een sociaal Europa

De sociale dimensie	402-407
De werkloosheid bestrijden, nieuwe arbeidsplaatsen creëren	408-417
Verbetering van de arbeidsvoorwaarden	418-427
Armoedebestrijding	428-431
Perspectieven voor de ouderen	432-442
Perspectieven voor de jongeren	443-447

V. Voor een Europa van recht en menselijkheid

Verdediging van de mensenrechten in de wereld	502-507
Tegen uitsluiting, racisme en vreemdelingenhaat	508-512
Rechten en plichten van de minderheden	513-525
Interne veiligheid en strijd tegen de criminaliteit	526-537
Drugbestrijding	538-544
Gemeenschappelijk immigratie- en vluchtelingenbeleid	545-550

VI. Voor een leefbaar Europa

Bescherming en gezondmaking van de natuurlijke omgeving	602-627
Vrijwaring en ontwikkeling van het culturele erfgoed	628-642

VII. De institutionele voorwaarden

Van Gemeenschap naar Unie	702-704
Het subsidiariteitsbeginsel	705-715
Het efficiëntiebeginsel	716-727
Het democratisch beginsel	728-736
De bijdrage van de sociale krachten en de politieke partijen	737-743

HOOFDSTUK I

Voor een Europa in vrede en veiligheid

101. Europa is met het einde van zijn opdeling en met het instorten van het communis-tisch systeem, dat zichzelf als het ware socialisme beschouwde, een nieuwe fase in zijn geschiedenis ingetreden. Het einde van het Oost-West-conflict en van de na-oorlogse orde heeft de context van de internationale politiek grondig gewijzigd. Voor de eerste keer bestaat er nu een kans op democratie en vrijheid voor alle volkeren van Europa. Terzelfdertijd duiken nieuwe gevaren op. In ons werelddeel woedt een barbaarse oorlog die ons engagement vraagt. De landen van Centraal- en Oost-Europa zijn bovendien op omvangrijke economische en politieke hulp aan-gewezen. Zonder een democratische, economische en sociale stabilisering en een veiligheidsbeleid zijn ze bedreigd door interne twisten evenals etnische en inter-statelijke conflicten die de veiligheid en de belangen van de andere Europese lan-den kunnen treffen.

Europa op de drempel van de XXIe eeuw

102. Terzelfdertijd is de wereld kleiner geworden: door technologische vooruitgang en wereldwijde communicatie, door economische interdependentie en ecologische risico's zijn alle mensen over de continenten heen met elkaar verbonden en op elkaar aangewezen. Nu het Oost-West-conflict achter de rug ligt, zijn er echter meer dan ooit mogelijkheden en kansen om de wereldproblemen op te lossen. Oorlogen, bevolkingsexplosie, vernietiging van het milieu en vluchtelingenstromen evenals politieke, nationale en religieuze extremismen, de economische crisis en de sterke stijging van de werkloosheid, vereisen gemeenschappelijk handelen. Honger en armoede behoren nog steeds tot de dringendste problemen van de mensheid. Doelstelling van ons beleid moet op alle vlakken zijn de mens te bevrij-den van honger, verdrukking en uitbuiting.

103. Deze wereldwijde feiten vormen een grote morele uitdaging en zijn voor de Europese veiligheid van het hoogste belang. De problemen die eruit voortvloeien kunnen niet meer door afzonderlijke staten of door een losse intergouvernemen-tele samenwerking worden opgelost. Ze vereisen een vastberaden actie van een verenigd Europa en haar engagement voor democratie en mensenrechten.

104. Dankzij de EG en de Atlantische Alliantie konden de laatste 40 jaar, ondanks con-frontaties, vrede en vrijheid gevrijwaard worden. Broederoorlogen, die de Europese geschiedenis gedurende eeuwen gekenmerkt hebben, zijn vandaag tussen de EG-landen ondenkbaar geworden. Daarom ijveren wij, christen-democraten, voor de verdere ontwikkeling en voltooiing van de Europese Unie als stabiele zone van vrede en welvaart en voor de geleidelijke uitbreiding met de EVA-landen en de nieuwe staten van de Midden- en Oost-Europa. Een nieuwe grens tussen veiligheid en onveiligheid, tussen stabiliteit en instabiliteit, tussen oorlog en vrede in Europa moet vermeden worden.

105. De "veiligheid - tegen", gebaseerd op een groeiende nivellering van de strijdkrach-ten, kan nu aangevuld worden door de "veiligheid - met", gestoeld op een overeen-gekomen noodzakelijk minimum aan strijdkrachten. Wij, christen-democraten, wil-

len daar echter ook de "veiligheid - voor" aan toevoegen, die volgt uit de objectieven van samenwerking, die onomkeerbare banden schept tussen de volkeren en die niet alleen een militaire factor maar ook economische, sociale en culturele ontwikkeling inhoudt.

Voor een Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB)

106. De staten van de Europese Unie moeten al hun krachten bundelen op politiek, economisch, sociaal, cultureel en militair vlak. Slechts dan zullen ze de uitdagingen kunnen aangaan van na het Oost-West-conflict. Het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB), waartoe in Maastricht besloten werd, moet zo snel mogelijk worden gerealiseerd. De Europese Unie moet met één stem spreken en een actieve rol spelen in de internationale politiek. Het GBVB zal niet het transatlantisch partnerschap vervangen, maar integendeel als Europese pijler de veiligheid in Europa versterken.
107. Het GBVB moet zich richten naar de gemeenschappelijke waarden en fundamentele belangen van de Europeanen. Vrijwaring van de onafhankelijkheid van de Unie, behoud van de internationale vrede, wereldwijde bevordering van de democratische gedachte, en tenslotte de versterking van de internationale veiligheid - gebaseerd op de principes van het VN-Charter en van het CVSE-Charter van Parijs - zijn de belangrijkste doelstellingen. Het Verdrag over de Europese Unie houdt rekening met een gewijzigde notie over veiligheid. Het beleid van de Europese Unie moet alle domeinen van de buitenlandse politiek en het veiligheidsbeleid bestrijken om uiteindelijk te leiden tot gemeenschappelijke defensiepolitiek en defensie.
108. Voor de EVP blijft de eerbied voor de mensenrechten en fundamentele vrijheden - inbegrepen het recht op zelfbeschikking van de volkeren, zoals bepaald door de VN en de CVSE - een bepalend criterium voor vooruitgang in de internationale betrekkingen. De Europese Unie moet zich daarom verder inzetten om in samenwerkingsverdragen met derde landen of groepen van derde landen de fundamentele rechten in te schrijven die steeds moeten gewaarborgd blijven, ook in noodtoestand. De EVP veroordeelt racisme in al zijn vormen en waar ook.
109. Om dit gemeenschappelijk beleid te preciseren en met een maximale efficiëntie en realisme uit te voeren, stelt de EVP voor dat de leden van de Europese Unie snel de gemeenschappelijke doelstellingen definiëren vanuit een realistische analyse van de bedreigingen. De overwegingen zullen zich met name moeten laten leiden door de nieuwe gevaren.
110. De Europese Unie, die bij internationale onderhandelingen als economische en handelsmacht optreedt, beschikt op politiek, diplomatiek en militair niveau nog niet over de aangepaste instellingen en instrumenten. Hoe meer de Europese Unie haar krachten bundelt en groeit, hoe beter Europa in staat zal zijn een beslissende bijdrage tot de vrede in de wereld te leveren. De EVP stelt zich tot doel voor het einde van deze eeuw een Europese Unie te realiseren, die over nieuwe politieke en diplomatieke bevoegdheden beschikt evenals over een krachtig veiligheids en defensie-instrumentarium, met inbegrip van een nucleaire component. De ontwikkeling van dergelijk instrumentarium is, juist na de ervaring van onmacht in de oorlog in ex-Joegoslavië en wegens de toenemende verspreiding van massa-vernietigingswapens, een basisvoorwaarde voor het vertrouwen van de burger in de handelings-

bekwaamheid van de Europese Unie. Ook om deze reden is het behoud van de defensiegemeenschap en van de waarden van de Noordatlantische Alliantie noodzakelijk. De EVP wil op dit vlak een gemeenschappelijk beleid van de Unie in plaats van een intergouvernementele samenwerking.

111. De democratische stabilisering van de Europese landen, bevrijd van het communisme, is van fundamenteel belang voor Europa. Wij moeten deze landen omvangrijke materiële en morele steun geven maar hen ook steunen op veiligheidsvlak, zodat er een duurzame politieke en economische orde tot stand komt die de vrede verzekert. Steun aan de staten van Oost- en Centraal-Europa betekent een belangrijke bijdrage aan vrede en veiligheid in gans Europa. Belangrijk is dat, door een perspectief op geleidelijke integratie in de structuren van de Europese Unie, in deze nieuwe staten de structuren voor een democratische samenleving en modern staatsbestel worden versterkt.
112. Het lot van Europa hangt ook af van de ontwikkeling van de zuiderburen van de Middellandse Zee en het Afrikaans continent waarmede nauwe geografische, historische en economische banden evenals een bewustzijn van gedeelde politieke belangen bestaan. In het Zuiden, zoals in het Oosten, heeft de Europese Unie de keuze tussen enerzijds een beleid van hulp, uitwisseling, samenwerking en solidariteit en anderzijds het feit dat haar eigen veiligheid in gevaar komt door een toenemende politieke instabiliteit, economische en ecologische schefftrekkingen en massale migraties met de gevolgen die eruit voortvloeien.
113. De Europese Unie moet het kader vormen om bestaande territoriale geschillen tussen haar leden op te lossen. Ze moet met name een oplossing aandragen voor het statuut van Gibraltar, probleem dat tot op heden het van kracht worden belet heeft van zeer belangrijke gemeenschappelijke beleidsvormen, zoals de conventie over de buitengrenzen, en een moeilijk te verrechtvaardigen anachronisme vormt.

Stabilisering en conflictbeheersing

114. In tijden van omwentelingen en onzekerheid is het stabiliseren van democratische ontwikkelingen en het oplossen van crisissen en conflicten een prioritaire taak voor de Europese Unie. In dit verband zet de EVP zich in voor:
 - een actieve en preventie diplomatie om tijdig spanningen te ondersteunen en te beheersen vooraleer ze uitbreiding nemen;
 - het intensief verderzetten van het proces van internationale wapencontrole, bv. door de verlenging en versterking van het non-proliferatie-verdrag, de versterking van het Internationaal Atoom Agentschap, de versterking van de rol van de VN en de medewerking en steun aan andere controle-akkoorden met inbegrip van een stop aan kernproeven;
 - uitbreiding en versterking van de nationale en multinationale uitvoercontrole, bv. door het verscherpen en uitzuiveren van de COCOM-lijst, door het oprichten van een Europees controle-agentschap voor wapenexport dat, op basis van een geconcentreerd beleid van exportcontrole van wapens en militaire uitrusting, er met name moet voor zorgen dat er niet verkocht wordt in regio's waar spanningsvelden zijn, of aan regeringen die agressief zijn of die de mensenrechten of die van de minderheden niet eerbiedigen;

- steun aan de landen van het GOS die over kernwapens of nucleaire capaciteiten beschikken met het oog op afbouw, beveiliging, controle, ontwapening, ontmanteling en herstructurering van deze nucleaire systemen en installaties. De installaties voor kerncentrales vereisen tevens dringend hulpprogramma's van het Westen met het oog op de gezondheid van de wereldbevolking. In dit verband oordelen wij het van essentieel belang dat Oekraïne de START-Verdragen ratificeert en toetreedt tot het Non-Proliferatie Verdrag.

- steun aan de democratiserings- en moderniseringsinspanningen in Turkije en aan zijn versterking als loyale partner van de Atlantische Alliantie en als geassocieerde partner van de EG;

- een rechtvaardige en evenwichtige oplossing voor het Cypriotisch probleem waardoor aan deze met de EG geassocieerde staat eenheid, onafhankelijkheid en territoriale integriteit verzekerd wordt evenals de terugtrekking van de bezettingstroepen en die de mensenrechten en de fundamentele vrijheden van de twee etnische groepen eerbiedigt;

- een rechtvaardige vrede in het Nabije Oosten. Daartoe moeten volgende principes eerbiedigd worden: Israël heeft het recht te bestaan binnen veilige en door alle staten van de regio erkende grenzen; de Palestijnen hebben het recht op zelfbeschikking, alle betrokken partijen moeten verzaken aan het gebruik van en de dreiging met geweld. De EVP verheugt zich ten eerste over het Gaza-Jericho-akkoord. Zij vraagt de Europese Unie het autonomiestreven van de Palestijnen met gepaste hulp te steunen. Aldus kan Europa bijdragen tot het opheffen van fundamentalistische angst, haat en geweld in het besef dat extremisme steeds een voedingsbodem vindt in slechte sociale voorwaarden.

- steun van de Europese Unie en haar lidstaten aan het Libanese volk voor het herstel van zijn soevereiniteit en de eenheid van de staat, voor nationale pacificatie en verzoening, het vertrek van vreemde strijdkrachten en het herstel van de door de oorlog verwoeste economie.

115. Wat het Balkan conflict betreft, zet de EVP zich met name in voor:

- het effectief voorkomen van verdere burgeroorlogen in ex-Joegoslavië, die door de Servische regering werden uitgelokt evenals van de uitbreiding van het geweld tot nabij gelegen regio's door een nauwe samenwerking tussen de Europese Unie, de WEU en de NAVO onder de auspiciën van de VN;

- het terzelfdertijd verzekeren van humanitaire hulp met alle nodige middelen;

- het waarborgen van een duurzame oplossing voor het Balkan conflict, in overeenstemming met ons programma over de mensenrechten, de rechten van minderheden en nationaliteiten en met de internationale verdragen, de handvesten van de CVSE van de VN;

- dat in het kader van een duurzame oplossing van het Balkan conflict onder internationale controle, het toekennen van internationale hulp aan staten uit het voormalige Joegoslavië, ondergeschikt zou zijn aan de eerbied voor de mensenrechten en die van de minderheden en van de besluiten van de Verenigde Naties.

Hervorming van onze instellingen voor het veiligheidsbeleid

116. Met de ratificatie en de inwerkingtreding van het Verdrag van Maastricht is het Europees eenmakingsproces niet voltooid en de Europese Unie nog niet gerealiseerd. Het GBVB (Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid) kan zich op lange termijn niet beperken tot een intergouvernementele samenwerking maar moet zich in de domeinen van gemeenschappelijk belang omvormen tot een echt communautair beleid. De kwesties betreffende de doorvoering van het GBVB moeten met gekwalificeerde meerderheid beslist worden, met ruimte voor beslissende participatie en controlerechten van het Europees Parlement. Het GBVB moet in staat zijn efficiënt bij te dragen tot de ontwikkeling van een Europese Veiligheidsunie door het creëren van operationele instrumenten.
117. De EVP zet er zich voor in door de uitbouw van de WEU de Europese pijler van de Noord Atlantische Alliantie te versterken. De WEU moet integraal bestanddeel worden van de Unie en er ten laatste in 1998 (vervaldatum van het WEU-Verdrag) volledig in geïntegreerd worden. Ze zal de Atlantische Alliantie versterken en verder ontwikkelen, in nauwe samenwerking met de NAVO-instellingen. Het operationeel maken van de WEU moet vervat zijn in de inwerkingtreding van de bepalingen van het Verdrag van Maastricht. Dit bepaalt dat de Raad van Ministers in 1996 een evaluatieverslag zal voorleggen aan de Europese Raad over de reeds geboekte vooruitgang en de opgedane ervaring. De lijst van vooruitgang en ervaringen is tot op heden zeer beperkt. Concrete initiatieven moeten dus snel genomen worden. Zo moet er o.m. een toenadering komen tussen de WEU-instanties en de Europese instellingen; o.m. door in het EP een veiligheidscommissie op te richten die gemeenschappelijk is met de Parlementaire Assemblée van de WEU.
118. De landen waarmee op dit ogenblik onderhandeld wordt (Noorwegen, Zweden, Finland en Oostenrijk) om toe te treden tot de Unie, moeten reeds voor hun toetreding, kunnen meewerken aan de gemeenschappelijke acties en in de instellingen van de WEU als geassocieerde leden of waarnemers.
119. De EVP vraagt dat de door de WEU-Ministers te Petersberg en Maastricht besliste hervormingen consequent en zonder verwijl worden gerealiseerd. Dat houdt de oprichting in van een WEU-generale planningstaf, die complementair aan en in nauwe samenwerking met de NAVO, de militaire samenwerking zou organiseren op vlak van logistiek, transport, opleiding en strategische inlichtingendiensten. De ontmoetingen van de generale stafchefs van de WEU-Lidstaten moeten regelmatig en zo nodig ad hoc plaatsvinden. In dit perspectief zijn operationele Europese strijdkrachten noodzakelijk, ook om conform met het VN-Handvest te kunnen bijdragen tot conflictregeling en bewaring van de vrede. Multinationale Europese brigades en korpsen leveren een belangrijke bijdrage tot de uitbouw van de Europese veiligheidsunie. Daarenboven zou de WEU met name ook over aangepaste en hoogtechnologische middelen moeten beschikken voor de controle van ontwapeningsakkoorden.
120. 40 jaar heeft het Atlantisch Bondgenootschap de vrede in Europa en de vrijheid van haar lidstaten verzekerd en iedere destabilisatie en externe dreiging afgewend. Ook in de toekomst blijft de verdediging van haar lidstaten het eerste politiek en militair doel van de NAVO. Daartoe behoort het behoud van de nucleaire beschermingswaarborg voor de Lidstaten en de constante en voldoende aanwezigheid van Amerikaanse troepen in Europa. De Europese Unie, de Atlantische Alliantie, de WEU en de CVSE vervullen elkaar; ze vormen een Europees veiligheidsnet dat de Europeanen samen met hun vrienden, burens en partners moeten maken.

121. Door de nieuwe taken is de Atlantische Alliantie een bijzondere partner geworden van de Centraal- en Oost-Europese landen. De EVP wil dat de Noord-Atlantische Samenwerkingsraad als dialoogplatform benut wordt voor uitwisseling en samenwerking met de nieuwe staten van de ex-Sovjet-Unie en de staten van Centraal- en Oost-Europa. De Europese Unie heeft er belang bij de veiligheidsgaranties van de NAVO met name tot de potentiële lidstaten uit Centraal- en Oost-Europa uit te breiden. Er moet een veiligheidspartnerschap ontwikkeld worden met de staten uit de voormalige Sovjet-Unie.
122. Uitbreiding van de NAVO is mogelijk op voorwaarde dat de toetredingskandidaten de onaantastbaarheid van de grenzen aanvaarden, vorderingen maken op vlak van democratie, met inbegrip van eerbied voor de minderheden en hun strijdkrachten hervormen of organiseren teneinde iedere niet-democratische uiting uit te sluiten.
123. Om hun eigen veiligheid te verzekeren, moeten de Europese staten in de Atlantische Alliantie een grotere verantwoordelijkheid opnemen, in functie van hun materiële mogelijkheden. Dit zal uiteraard budgettaire gevolgen hebben. Ze moeten hun economische macht omzetten in politiek gewicht en de Europese pijler versterken. Slechts zo kunnen de Europeanen echt hun belangen verdedigen en hun verantwoordelijkheid opnemen als gelijkberechtigde partners van de VSA. Daartoe behoort ook de oprichting van een Europees bewapeningsagentschap voor de harmonisatie van de veiligheids- en samenwerkingsinspanningen op dit gevoelige vlak. Vervolgens zal het mogelijk zijn de structuren en uitrusting te bepalen die het best aangepast zijn aan de noden en geldverslindende interne concurrentie tussen gelijkaardige programma's te vermijden. De voorgestelde oplossingen zullen niet alleen moeten rekening houden met de militaire maar ook met de burgerlijke defensienoden.
124. De politieke en militaire medeverantwoordelijkheid van de VSA is van vitaal belang voor de vrede en veiligheid in Europa en moet geïnstitutionaliseerd worden door een transatlantisch verdrag met de Europese Unie.
125. De EVP wil dat de VN voortaan efficiënter kunnen bijdragen tot het voorkomen van conflicten en dat haar interventiemogelijkheden voor het herstel en bewaren van de vrede verbeterd worden. Daarom moet de VN versterkt worden en haar actiemogelijkheden uitgebreid. Daartoe behoort ook het deelnemen van WEU-eenheden in het kader van vredebewarende of -herstellende maatregelen van de VN. Bij het realiseren van het GBVB moet de Europese Unie een zetel in de Veiligheidsraad toegekend worden. Tevens moeten de Veiligheidsraad en haar werkwijze vernieuwd worden om beter rekening te houden met de nieuwe politieke en economische realiteiten in de wereld.
126. De volkerenrechtelijke voorwaarden voor VN-interventies bij zware schendingen van individuele of collectieve mensenrechten moeten verder uitgewerkt worden. Dit betekent dat, naar het voorbeeld van de Raad van Europa, er een permanent internationaal gerechtshof voor de mensenrechten moet worden opgericht bij de VN, om schendingen van de Mensenrechten te kunnen veroordelen. Terzelfdertijd zou de VN een Hoge Commissaris voor de Mensenrechten moeten benoemen. Anderzijds moet er ook een internationaal gerechtshof bij de VN worden opgericht dat kan vonnissen over oorlogsmisdaden en misdaden tegen de mensheid.
127. De CVSE kan als regionale organisatie VN-taken uitvoeren en moet zich prioritair concentreren op wapenbeheersing en het voorkomen van conflicten. In dit ver-

band beschouwt de EVP het pact voor stabiliteit in Europa als een nieuwe fase in de realisatie van de doelstellingen van de CVSE. Haar taken bevinden zich verder op het vlak van het bevorderen van economische en culturele samenwerking, de inzet voor humanitaire kwesties en als kader voor het legitimeren van maatregelen van de volkengemeenschap om de wereldvrede en de mensenrechten te vrijwaren en te herstellen. Zij kan deze opdracht echter slechts vervullen als de besluitvormingsprocedure "unanimiteit min één" steeds meer vervangen wordt door beslissingen bij gekwalificeerde meerderheid.

HOOFDSTUK II

Voor een open en verantwoordelijk Europa

201. De Unie heeft zich tot doel gesteld het vrijwaren van de gemeenschappelijke waarden, de fundamentele belangen en onafhankelijkheid; het versterken van de veiligheid onder al haar vormen; het bewaren van de vrede en de versterking van de internationale veiligheid conform het VN-Handvest, de Slotakte van Helsinki en het Charter van Parijs; de bevordering van de internationale samenwerking; de ontwikkeling en versterking van de democratie en de rechtsstaat evenals de eerbied voor de Mensenrechten en fundamentele vrijheden. De eerste taak van de Unie is dus haar gemeenschappelijke belangen te waarborgen en bij te dragen aan de bevordering van een rechtvaardige internationale orde.

Onze gemeenschappelijke belangen

- 202.** Als één der eerste handelsmachten ter wereld heeft de Europese Unie er belang bij een handelspolitiek te voeren, gericht op groei en tewerkstelling, de internationale goederen-, kapitaal- en dienstenruil te bevorderen op basis van het GATT-systeem en de GATT te ontwikkelen als de echte organisatie van internationale handel. De Europese Unie moet de verdediging van haar legitieme belangen verzekeren op basis van regels die voor iedereen gelijk zijn en evenwichtige procedures voor arbitrage en geschillen regeling bevatten die unilaterale maatregelen uitsluiten. De internationale handel moet zich steeds meer in een kader situeren dat de juridische sociale en ecologische normen eerbiedigt.
- 203.** Het is in ons belang in het kader van de OESO een nauwe en evenwichtige samenwerking tussen de drie belangrijkste polen van de wereldeconomie te bevorderen: de Europese Unie, Azië, en de VS. Het is tevens in ons belang en dat van de betrokken volkeren dat de handelsakkoorden die door de Europese Unie of haar lidstaten worden afgesloten, een sociale clausule bevat die naar de IAO-conventies verwijst.
- 204.** Het is ook in het belang van de Europese Unie in het bijzonder betrekkingen als gelijkwaardige partner met de VS te ontwikkelen, waarmee we, eenzelfde concept van democratie en vrijheid delen evenals vele gemeenschappelijke strategische, politieke en economische belangen.
- 205.** Algemeen is het onze plicht een bijdrage te leveren om de steeds groter wordende ongelijkheden in de wereld te verkleinen, waar 20% rijksten 82% bezitten en de 20% armsten het moeten stellen met 1% van het wereldinkomen. Volgens de EVP moet één van de prioriteiten van de Europese Unie zijn een bijdrage te leveren aan het wegwerken van deze ongelijkheid, die trouwens één van de strategische problemen zou kunnen worden die het meest de vrede bedreigt. Met het vervagen van de Oost-West-tegenstelling kan deze wanverhouding de grootste strategische vijand worden die de vrede bedreigt. Maar we kunnen de arme landen slechts helpen om zichzelf te helpen, hoewel we hen meer en betere hulp zouden moeten geven. Het is o.m. noodzakelijk tot meer coördinatie op vlak van financiële hulp en technische bijstand te komen tussen de verschillende Europese instellingen en organisaties zelf.

206. Dit veronderstelt een versterking van structuren en middelen evenals een diepgaande hervorming van de VN, zowel op het vlak van handhaving en herstel van de vrede als van haar taken van economische en sociale ontwikkeling, bescherming van het leefmilieu, bevordering van de Mensenrechten en humanitaire hulp, wat ook een preventief en humanitair inmengingsrecht in interne zaken van de staten impliceert.
207. De 50e verjaardag van de oprichting van de VN (1995) biedt de gelegenheid voor deze hervorming die vooral het groeiend belang van regionale verbanden moet erkennen. Tevens moet dan ook de samenstelling van de Veiligheidsraad opnieuw bekeken worden. De Unie en haar lidstaten moeten hiervan de promotor zijn.
208. De EG werd opgericht om een duurzame vrede tussen haar leden te vestigen en is daar ook in gelukt. Haar belang en haar plicht gebieden haar nu de architect te zijn van een nieuwe vredesorde op dit continent, waar mensenrechten, fundamentele vrijheden, nationale en regionale identiteiten en rechten van minderheden eerbiedigd en beschermd worden. De Europese Unie moet een pool van stabiliteit zijn, onmisbaar voor het evenwicht van ons continent en zich tot doel stellen de pluralistische democratie tot heel Europa uit te breiden.
209. De Europese Unie heeft er fundamenteel belang bij de nog kwetsbare ontluikende democratieën te consolideren en de staten van Centraal- en Oost-Europa te helpen in hun moeilijke overgang naar de sociale markteconomie en meer algemeen bij te dragen tot stabiliteit en evenwicht op het Europese continent. Dit zal haar voornaamste verantwoordelijkheid zijn de komende tien jaren.

Bijdragen aan het succes van de hervormingen in Centraal- en Oost-Europa

210. De ervaring heeft aangetoond dat de Europese Unie haar verantwoordelijkheid op dit vlak in een geest van partnerschap slechts kan opnemen als haar beleid aangepast is aan de verscheidenheid en de complexiteit van de problemen in Centraal- en Oost-Europa, in de Balkan en het GOS.
211. Naast financiële en technische hulp in de brede zin - vooral voor opleidings- en privatiseringsprogramma's - die de kern van het PHARE-programa uitmaken, zou het passend zijn een investeringsbeleid te voeren waarin de nadruk gelegd wordt op "joint ventures" en middenstandsbedrijven. Tenslotte moet een omvangrijk programma voor transeuropese verkeers- en communicatienetwerken ontwikkeld worden om de beide delen van Europa met elkaar te verbinden.
212. Tevens zou tussen de betrokken Europese instellingen een beleid voor risicodkking moeten worden ontwikkeld om industriële investeringen te bevorderen. Alle lidstaten van de Europese Unie moeten volgens hun mogelijkheden en gewicht in de Unie deelnemen aan de financiële en bilaterale hulp.
213. De hulp aan Centraal- en Oost-Europa dient gericht te zijn op het toegroeien naar een sociale en ecologische markteconomie, gepaard aan een krachtige "civil society".
214. Om de Centraal- en Oost-Europese landen in hun moeilijke overgang naar de markteconomie te helpen, moeten we meer onze eigen markt openstellen. De betreffende beslissingen van de Europese Raad van Kopenhagen moeten uit-

gevoerd worden. Het is tevens noodzakelijk de handelsbetrekkingen tussen deze landen en het GOS te bevorderen - in de mate dat zijn leden vooruitgang boeken in de economische hervormingen - door trilaterale akkoorden en door de oprichting van regionale vrijhandelszones naar het model van de "Visogradgroep". (Hongarije, Polen, Tsjechië, Slowakije).

215. De Raad van Europa kan een bijdrage leveren aan de toekomst van gans Europa op vlak van democratie, mensenrechten, rechten van minderheden en zelfbeschikingsrecht. De Raad van Europa met zijn specifieke mogelijkheden moet, naast de Europese Unie, een instrument worden voor samenwerking op voet van gelijkheid tussen alle Europese staten. De Raad van Europa, met zijn door nationale parlementen verkozen Parlementaire Assemblée, zou de mogelijkheid moeten krijgen operationeel te worden in het politiek proces. De Raad van Europa kan het meest aangepaste forum worden om de fundering te leggen voor een politieke organisatie die alle democratische staten van het Europees continent verenigt. De verdere ontwikkeling van de Permanente Conferentie van Gemeenten en Regio's als derde pijler naast de Parlementaire Assemblée en de Raad van Ministers moet ook vanuit het oogpunt van een grotere participatie en integratie van de Centraal- en Oost-Europese landen worden volgehouden en de rol van de regio's in een specifiek kader van de Raad van Europa versterken.
216. Op initiatief van de Europese Unie zou een Europees pact moeten worden onderhandeld, - gebaseerd op een net van akkoorden die eerbied voor de grenzen en voor de rechten van de minderheden waarborgen, - om de stabiliteit en veiligheid van ons ganse continent te verzekeren.
217. Om bij te dragen tot de stabiliteit van de Centraal- en Oost-Europese landen en tot de consolidatie van hun democratie, moet ook de politieke dimensie van de "Europese akkoorden" worden ontwikkeld door een dialoog te institutionaliseren tussen de regeringsleiders van deze landen en de Europese Raad en door een "Samenwerkingsraad" op te richten voor de Ministers van Buitenlandse Zaken van de Europese Unie en die van Centraal- en Oost-Europese landen die met de Europese Unie geassocieerd zijn.
218. De EVP onderlijnt nogmaals het principe dat de Europese Unie open staat voor alle Europese Staten. Voorwaarde om volwaardig lid te worden is en blijft de bereidheid en bekwaamheid van de toetredingskandidaten om aan alle verplichtingen te voldoen die de voorwaarden van het lidmaatschap vormen.
219. De problemen van Rusland en de andere GOS-Republieken zijn specifiek door de buitengewone afmetingen, zowel op menselijk, economisch, politiek als geografisch vlak. Ze vragen nieuwe oplossingen, die de traditionele concepten van bijstand en samenwerking niet kunnen bieden. Het gaat vooral om de onderhandeling van partnerschapsakkoorden met de Unie en de oprichting van nieuwe "pan-Europese" politieke structuren - voortvloeiend uit een hervorming van de CVSE - die de grenzen van de Unie overstijgen en waaraan ook de VS kunnen deelnemen. Het is de taak van de geïndustrialiseerde landen van West-Europa, de VS en Japan aan Rusland en het grondgebied van de ex-USSR voldoende hulp te bieden om hun hervormingen te doen lukken. Terzelfdertijd dient dit de vrede in Europa.

De uitbreiding van de Unie succesvol doen verlopen

- 220.** De Europese Unie moet open blijven voor de andere Europese staten die het gemeenschappelijk lot van de Twaalf willen delen, op voorwaarde dat ze zich engageren tot de in de Unie geldende waarden en deze toepassen in een pluralistische parlementaire democratie. Ze moeten zich tevens richten naar de principes van de sociale markteconomie. Tenslotte moeten de toetredingskandidaten het Verdrag van Maastricht aanvaarden, bereid zijn zich aan te sluiten bij alle afgesproken projecten (Interne Markt, EMU, GBVB en gemeenschappelijke elementen van binnenlands en juridisch beleid) en de steeds smallere weg van de vereniging van de Europese volkeren volgen. Parallel aan deze uitbreiding moet de verdieping worden verdergezet en met name het democratisch deficit verkleind worden.
- 221.** Prioritair zijn de onderhandelingen met de EVA-landen (Oostenrijk, Zweden, Noorwegen, Finland) die aan de nodige economische voorwaarden voldoen om tot de Unie toe te treden.
- 222.** Conform het advies van de Europese Commissie, moeten Malta en Cyprus in de eerste plaats de nodige voorwaarden realiseren om tot de Unie toe te treden. De EVP zet zich actief in voor de toetreding van Cyprus en Malta. Het bewerkstelligen van een positief antwoord op de toetredingsaanvragen van deze twee mediterrane eilanden is essentieel, om principiële redenen en vanuit geopolitieke overwegingen.
- 223.** Met Turkije dat geroepen is een steeds grotere rol te spelen als regionale macht, moet een nieuw associatieverdrag worden onderhandeld dat aan alle economische vereisten beantwoordt en met een belangrijke politieke en militaire dimensie, wel te verstaan dat de mensenrechten en die van de minderheden er volledig geëerbiedigd worden.
- 224.** Een Unie met 16 of 20 leden zal niet meer op dezelfde wijze kunnen functioneren als de EG van de Twaalf. Er moet dus vanaf nu reeds gewerkt worden aan een herziening van het Verdrag over de Europese Unie - voorzien in 1996 - zodat de onderhandelingen met de EVA-landen kunnen verlopen in het perspectief van deze herziening.
- 225.** Parallel met de lopende onderhandelingen, moet er nagedacht worden over de limieten van de uitbreiding en over de institutionele veranderingen die deze meebrengt.
- 226.** Op lange termijn is een grote vrijhandelszone te overwegen die zich over het ganse continent uitstrekt. Een economische gemeenschap of een politieke unie van het federale type kunnen zich echter niet zo ver uitstrekken; dit zou de Unie verwateren tot een vage intergouvernementele organisatie.
- 227.** Zodra de Economische en Monetaire Unie in werking is getreden, zal ze geroepen zijn een wijde "ECU-zone" te creëren, waarbij andere Europese staten die dat wensen zich kunnen aansluiten van zodra ze, met communautaire steun, muntstabiliteit bereikt hebben.

Herdenken van het Europees beleid voor ontwikkelingssamenwerking

- 228.** Ervan bewust dat vrede slechts gedijt op rechtvaardigheid, moet de Unie haar actie ter bevordering en ondersteuning van de economische en sociale vooruitgang in de Derde Wereld intensiveren en verbeteren, met name tegenover de landen waarmee ze reeds belangrijke samenwerkingsakkoorden heeft gesloten.
- 229.** Meer dan ooit zijn de mensen van de verschillende continenten met elkaar verbonden en op elkaar aangewezen. Bewust van deze "ene wereld" streeft de EVP naar een gelijkberechtigd partnerschap tussen de staten en volkeren op aarde en wil ertoe bijdragen de bestaande onrechtvaardigheden tussen arm en rijk weg te werken door eigen economische inspanningen, openstelling van onze markten en ontwikkelingssamenwerking in de zin van "hulp tot zelfhulp". Dit is niet enkel een plicht van rechtvaardigheid en solidariteit, maar dient ook de Europese belangen en veiligheid omdat op deze wijze potentiële internationale conflicten kunnen worden vermeden. De dynamische economische ontplooiing in vele Aziatische staten zijn een duidelijk teken van aanmoediging.
- 230.** Voor de EVP staan de economische en sociale ontwikkelingen centraal in de politieke ontwikkeling van de Derde Wereldlanden. Bijgevolg moet ons hoofdobjectief op halflange termijn onderwijs en vorming zijn, en op korte termijn het oplossen van conflicten en de humanitaire noodhulp.
- 231.** De EVP draagt op bijzondere wijze bij tot de ontwikkeling van solidaire betrekkingen van Europa met andere continenten door de nauwe samenwerking tussen christen-democraten uit de hele wereld in het kader van de CDI (Christen Democratische Internationale).
- 232.** Wij, christen-democraten, hebben eerbied voor de verschillende religieuze en culturele waarden evenals voor politieke en sociale tradities, zonder evenwel de universaliteit van de mensenrechten te ontkennen en verdrinking door dictatuur of geweld te verschonen. Wij willen met alle staten samenwerken om hun eigen ontwikkelingsinspanningen aan te moedigen en bij te dragen tot een vreedzame oplossing van politieke crisissen en conflicten. Waar deze hulp de zuivere noodhulp overschrijdt, moet ze, in het belang van de mensen, gekoppeld worden aan inzet voor democratie en Mensenrechten, sociale hervormingen, markteconomie, vrijwaring van het leefmilieu en ontwapening.
- 233.** Wij zien in een sociaal rechtvaardige en economisch vrije orde, die de natuurlijke leefvoorwaarden beschermt, de beste weg om de ontwikkeling in arme landen te bevorderen. Een wereldhandelssysteem dat een geordend, evenwichtig, vrij verkeer van goederen, diensten en kapitalen verzekert, is in eenieders voordeel. De voortzetting en uitbreiding van de GATT-akkoorden zijn, wat dit betreft, van kapitaal belang. De reeds aangevatte hervorming van het GLB (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) zal hiertoe een nuttige bijdrage leveren. Daarom onderschrijven we het uitgangsprincipe dat in VN-context gesteld wordt, nl. dat politieke en burgerlijke rechten en vrijheden niet te scheiden zijn van economische, sociale en culturele rechten en vrijheden.
- 234.** De samenhang en synergie tussen ontwikkelingssamenwerking en de andere beleidsdomeinen van de Europese Unie, zoals landbouw en handel moeten worden bevorderd.
- 235.** De ontwikkeling van arme landen vereist een herziening van de commerciële en

financiële mechanismen van de wereldeconomie. Door middel van een mondiale economische orde, die binnen sociale en ecologische randvoorwaarden en onder stabiele wisselkoersen vrijhandel bevordert, dienen deze landen hun grondstoffen en producten op de markten van de Europese Unie, de NAFTA-landen en Japan vrij te kunnen aanbieden.

236. De Europese Unie moet ertoe bijdragen de internationale schuldcrisis op te lossen. De verschillende oorzaken, structuren en omvang van de schuld van ontwikkelingslanden vereisen soepele individuele oplossingen. Voor vele onderontwikkelde landen is versterking van de marktkrachten, privatisering en denationalisatie een dringende opgave zodat op lange termijn de bevolking zelf met productieve arbeid zijn inkomen kan genereren. De geïndustrialiseerde landen hebben een bijzondere verantwoordelijkheid om hun markten open te stellen.
237. Deze landen zullen niet tot economisch herstel in staat zijn zolang de schuldaflossing het grootste deel van hun exportinkomsten opeist. Hun schuldenlast moet dus dringend verlicht worden; een deel ervan zou, onder bepaalde voorwaarden, kunnen omgezet worden in investeringspremies in lokale munt.
238. Het is in elk geval niet mogelijk hetzelfde handels- en ontwikkelingsbeleid te voeren voor de landen die hun economische start reeds genomen hebben (zoals de landen van Zuid-Oost-Azië en die dit voorbeeld volgen: India, Mexico, Argentinië, Brazilië, Chili en morgen China) als voor de armste Derde Wereldlanden zoals Bangladesh en bepaalde Latijns-Amerikaanse en Afrikaanse landen of als voor de Magreb-landen, die zich tussen beide groepen situeren. De landen van de eerste groep zijn of worden industrielanden en exporteren verbruiksgoederen die met Europese producten concurreren. De Europeanen kunnen in deze landen winstgevend investeren en exporteren en van hun snelle economische groei profiteren. Met deze landen moet in eenieder's belang de wederzijdse openstelling van de markten verzekerd worden. De landen van de tweede groep hebben, naast financiële hulp en voedselhulp, vooral nood aan technische bijstand en hulp inzake vorming en onderwijs.
239. De EVP is voorstander van een permanente ontwikkelingssamenwerking. Alle rijke VN-Lidstaten, waaronder de lidstaten van de Europese Unie, moeten zo snel mogelijk 0,7% (volgens DAC-normen) van hun BBP aan ontwikkelingshulp besteden, waarvan minimum 0,15% aan de armste landen. Wij christen-democraten steunen een ontwikkelingsbeleid dat deze landen integreert in de internationale handel. De financiële en technische hulp moet prioritair toegespitst worden op 's werelds armste landen en bevolkingsgroepen. De Unie moet erover waken dat haar voedselhulp beter geïntegreerd wordt in de ontwikkelingsprogramma's en -projecten en dat in dit verband haar bijdrage er vooral in bestaat de productie, distributie en verwerking van de voedselproducten in de ontwikkelingslanden zelf te steunen. Bijzondere aandacht dient ook geschonken aan het voorkomen van natuurrampen.
240. Een nieuw beleid van "co-ontwikkeling" dat bijstand vervangt door partnerschap, moet steun koppelen aan eerbied voor de Mensenrechten, erover waken dat de hulp ook werkelijk de behoeftigen bereikt, de commerciële uitwisseling bevorderen (wat dus het behoud van een zekere communautaire voorkeursbehandeling veronderstelt), de zelfvoorziening inzake voedselmiddelen aanmoedigen en in deze landen een KMO/MKB-net oprichten en regionale integratie bevorderen. Het bedrag van de hulp en de evolutie ervan zullen regelmatig getoetst worden op basis van criteria zoals de verhouding BNP/inwonersaantal; het niveau en de

evolutie van de democratisering en van de eerbied voor de mensenrechten; de ratio tussen de ontwikkelingsuitgaven (gezondheid, onderwijs, communicatie, leefmilieu, enz.) en onproductieve of megalomane uitgaven in de betrokken landen.

241. Om de acties meer samenhangend en efficiënter te maken, moeten de Europeanen de hulp van de Unie in verhouding tot de nationale ontwikkelingshulp versterken en de nationale politieken beter onder elkaar en met die van de Unie coördineren (deze laatste vertegenwoordigt slechts 13% van de bilaterale hulp van de Lidstaten). Daartoe moet vooreerst de efficiëntie van de beleidsvormen van de Unie verbeterd worden. Prioritair is dat het EOF (Europees Ontwikkelingsfonds) ten behoeve van de ACP-landen niet langer door de nationale staten wordt gefinancierd maar dat het in de Gemeenschapsbegroting wordt ondergebracht. Bovendien moet, conform aan het Verdrag van Maastricht, grotere aandacht worden geschonken aan ontwikkelingssamenwerking in het intern beleid zoals leefmilieu en GLB.
242. Ontwikkelingssamenwerking moet, in een geest van partnership, de opleiding van de vrouwen verbeteren en hun inspanningen ondersteunen en aanmoedigen om hun werkomstandigheden, hun maatschappelijke situatie en hun deelname aan de politieke besluitvorming te verbeteren. Vandaar dat de vrouwen betrokken moeten worden bij het opzetten en uitvoeren van ontwikkelingsprogramma's.
243. De ontwikkelingssamenwerking moet bijdragen tot de verdwijning van de verminking van vrouwen, tot de strijd tegen handel in bloed, menselijke organen evenals tegen mensenhandel.
244. In het kader van duurzame ontwikkeling, is partnerschap ook een taak voor een wereldwijd milieubeleid. In onderontwikkelde landen is slechts meer milieuzorg mogelijk indien de interne samenhang tussen voortschrijdende milieuverloedering, armoede en bevolkingsaan groei wordt verbroken. De EVP zet zich dus in voor milieuvriendelijke ontwikkelingsprojecten en steunt maatregelen ter bescherming van milieu en natuurlijke levensvoorwaarden wegens de onredelijke uitputting van de natuurlijke rijkdommen.
245. Het beleid van ontwikkelingssamenwerking van de Europese Unie heeft ook een belangrijke regionale dimensie.
246. De Europese Unie moet verder de bijzondere verantwoordelijkheid opnemen voor de 69 landen uit Afrika-Sub-Sahara, Caraïben en Stille Oceaan (ACP-landen) die met haar verbonden zijn door de conventies van Yaoundé en Lomé. In grote meerderheid behoren deze landen tot de armsten van de Derde Wereld. De Unie moet de nieuwe onderhandeling over het financieel protocol van Lomé IV (wat nu de helft uitmaakt van de Communautaire ontwikkelingshulp) tot een goed einde brengen en haar toekomstig ontwikkelingsbeleid voor deze landen voorbereiden.
247. Het is in het politiek belang van Europa bij te dragen tot de stabiliteit op het Afrikaanse continent, om niet te spreken van de humanitaire plicht tot solidariteit met de volkeren aldaar. Maar het Afrikabeleid van Europa moet herdacht en vernieuwd worden qua prioriteiten en methodes, rekening houdend met de slechts matige balans van bestaande akkoorden en met de budgettaire beperkingen van de Unie. Een nieuwe werkwijze, bestaande uit partnerschap op basis van een contact tussen begunstigden en donateurs, moet de ontwikkelingshulp verbinden met de regels van een gezond beheer. Hiermeer streeft de EVP naar een globaal program op lange termijn voor vrede, veiligheid en ontwikkeling in Afrika, gedragen

door de verhoogde en geïntegreerde inspanningen van de lidstaten en de Europese Unie in samenwerking met de versterkte regionale organisatie in Afrika.

248. De Europese Unie moet een nieuw partnerschap ontwikkelen met de Maghreb-landen. De oude historische banden met de Maghreb moeten gesitueerd worden in het breder kader van een globale verantwoordelijkheid van de Europese Unie. De joint venture programma's die reeds met succes functioneren in Noord-Afrika, moeten worden verder gezet en versterkt. Daartoe moeten de investeringsimpulsen verbeterd worden, zowel door de Europese Unie als door de Maghrebstaten.
249. De EVP stelt voor de Middellandse Zeelanden een forum voor dialoog voor, analoog aan het CVSE-model. Deze dialoog zou kunnen uitmonden in een Mediterraane Samenwerkingsraad, die de landen van de EG en van de UMA (Union du Maghreb Arabe), en later in een Middellandse Zeeconferentie, die alle betrokken landen verenigt. Het realiseren van dit beleid zal uiteraard afhangen van de evolutie in Algerije.
250. Europa mag Libanon niet vergeten, waarmee het zoveel historische en culturele banden heeft. De samenwerking met de Machrek en Egypte moet worden versterkt en de economische ontwikkeling van het Midden-Oosten moet, van zodra het vredesproces dit toelaat, bevorderd worden met name door programma's voor watervoorziening die Israël zouden binden aan zijn Arabische bureaus.
251. De Europese Unie moet overal de ontwikkeling van regionale integratieverbanden bevorderen, gebaseerd op economische en sociale structuren en gelijkende culturen. Met name inzake samenwerking met de Latijns-Amerikaanse landen moeten onze steun versterkt en onze handels- en culturele betrekkingen geïntensiveerd worden. Dit werelddeel, dat de stempel van de Europese beschaving draagt, verwacht veel van Europa, dat deze verwachting niet mag beschamen.
252. Daarom zet de EVP zich in voor structuurhervormingen in Latijns-Amerika ten behoeve van een volledig herstel van vrede en democratie, een rechtvaardige en efficiënte socio-economische orde en eerbied voor de mensenrechten. De Europese Unie moet de regionale economische samenwerking steunen en terzelfdertijd haar markt meer openstellen met name voor de (landbouw)producten van deze landen. De EVP volgt met bijzondere belangstelling de totstandkoming en ontwikkeling van vrijhandelsakkoorden. De EVP moedigt de inspanningen aan van de Amerikaans-Iberische Gemeenschap van Naties waaraan Spanje en Portugal deelnemen, zich in de internationale gemeenschap te bevestigen door bij te dragen aan een versterking van de historische, culturele, politieke, economische en commerciële banden tussen Europa en Latijns Amerika.
253. De EVP zet zich in voor de verdieping van het samenwerkingsverdrag met de ASEAN (Association of South-Eastern Asean Nations) en voor uitwisseling en samenwerking met deze landen, rekening houdend met hun respect voor de mensenrechten.
254. De ontwikkelingen in China beïnvloeden door hun kwantitatieve omvang de gang van zaken elders in de wereld. Bepalend voor de contacten tussen de Europese Unie en dit immense land is de wens om China te integreren in een mondiale economische en politieke orde, die met name de mensenrechten en het milieu respecteert.
255. De EVP wenst het democratisch deficit op vlak van de Europese ontwik-

kelingssamenwerking weg te werken. Het EP moet in de toekomst medebeslissingsrecht krijgen bij het bepalen van de richtlijnen van het ontwikkelingsbeleid. Belangrijk element daarbij is dat de hulp doorzichtiger wordt. Er is grotere aandacht nodig voor controle op effectievere besteding van de middelen. De samenwerking voorzien in het Verdrag van Maastricht volstaat niet.

- 256.** De NGO's (niet-gouvernementele organisaties) die in volle onafhankelijkheid, met toewijding en efficiëntie concrete acties voeren die rechtstreeks ten goede komen van de bevolking, moeten door de Unie en de internationale financiële instellingen worden gesteund. De ervaring heeft aangetoond dat ze resultaten kunnen boeken daar waar loggere en duurdere structuren mislukt zijn. Het EP zou jaarlijks een conferentie moeten houden met de private hulporganisaties om een Europees beleid te ontwerpen dat dicht bij de burger en bij de praktijk aansluit.

HOOFDSTUK III

Voor een economisch sterk Europa

301. De economische crisis waaraan de Europese landen het hoofd moeten bieden, heeft drie aspecten die onlosmakelijk verstrengeld zijn, maar die men duidelijk moet onderscheiden om efficiënte oplossingen te vinden. De huidige crisis is monetair, conjunctureel en structureel.

Diagnose van de crisis

302. *Monetair*: het succes van de eerste fase van de Monetaire Unie zou afhangen van de convergentie inzake prijzen, wisselkoersen, intrestvoeten en het herstel van de overheidsfinanciën. Om dit te bereiken werd in maart 1990 een multilaterale toezichtsprocedure ingesteld om de economische politieken te coördineren. Dit werd een mislukking. Niet alleen werd de convergentie niet bereikt, maar de nochtans in het EMS voorziene aanpassingen van de wisselkoersen werden niet tijdig uitgevoerd. De monetaire crisissen van 1992 en 1993 hebben goeddeels het disciplinaire karakter aan het EMS ontnomen. Twee munten hebben het systeem verlaten, de divergentiemarges van andere munten zijn vergroot en het verder vloten ervan bedreigt de gelijke concurrentievoorwaarden die nodig zijn voor de werking van een eenheidsmarkt. Het gebrek aan muntstabiliteit en de onzekerheid over het tijdschema van de Monetaire Unie hebben een remmend effect op de investeringen en belasten onnodig de kost van internationale transacties.
303. *Conjunctureel*: de vertraging in de groei duidt op een vermindering van de vraag in haar drie componenten, zijnde het verbruik, de investeringen en de uitvoer. De te grote schuldenlast van de economische acteurs evenals de hoge reële intrestvoet remmen de investeringen en het verbruik terwijl de regeringen, die meestal al met een te hoge schuldenlast te kampen hebben, verplicht zijn hun begrotingstekort te verminderen tegen de economische logica in. De handelsbalans is dan weer verslechterd door het gecombineerd effect van een verlies aan competitiviteit van de Europese economie en een overwaardering van verschillende van onze munten in vergelijking met de andere grote munten in de wereld.
304. Deze recessie, die eerst de VS en Japan getroffen heeft, slaat vandaag harder toe in de Europese Unie door een aantal toevallige of uitzonderlijke gebeurtenissen:
- de instorting van de vraag naar militaire goederen door de ontwapeningsakkoorden en het einde van de Oost-West rivaliteit;
 - het instorten van de URSS en de economische stagnatie die eruit voortvloeit in alle ex-Comeconlanden;
 - de hopeloze economische en politieke toestand in de meeste Afrikaanse landen.
305. *Structureel*: de zware conjuncturele inzinking die onze economieën treft, situeert zich in een meer fundamentele evolutie, waarvan de verschillende elementen Europa in het bijzonder treffen. De internationalisatie van de goederen- en kapitaal-

markten gepaard met een snelle technologische vooruitgang en een relatieve verlaging van de transportkosten, moedigt het samenbrengen aan van de productie op wereldschaal. Wij stellen een voortdurende herverdeling en verplaatsing van de investeringen en handelsstromen vast, in functie van de natuurlijke voordelen waarover de landen beschikken of de voordelen die ze kunstmatig scheppen door monetaire manipulatie, protectionistische maatregelen of inbreuken op hun verbin-tenissen inzake bescherming van het leefmilieu, de mensenrechten of de sociale rechten (IAO-normen).

306. Het verlies aan concurrentiekracht van de Europese economie wordt verklaard door:

- het gebrek aan soepelheid dat de werking van de arbeidsmarkt bemoeilijkt;
- de stijging van de kosten door de wetgeving;
- het niveau van de arbeidskost in al zijn elementen;
- een onvoldoende aanbod van gekwalificeerde arbeidskrachten;
- de langzame maar voortdurende daling van de spaarquote, vooral van het lange-termijn-sparen dat productieve investeringen bevordert;
- het gebrek aan efficiëntie in talrijke overheidsdiensten en bij de productie van collectieve goederen;
- het laattijdig groeperen van Europese nationale ondernemingen, waardoor vrij spel werd gelaten aan Amerikaanse en Japanse groepen, vooral in spitstechnologische sectoren, waar de bedrijfsomvang van bepalend belang is;
- het zich richten met afgewerkte producten tot stagnerende markten en sectoren met zwakke ontwikkeling;

307. Deze handicaps worden nog versterkt door niet-economische factoren:

- de veroudering van de bevolking weegt op het financieel evenwicht van de sociale zekerheid en op de soepelheid van de arbeidsmarkt;
- de tekortkomingen van het onderwijs hebben een negatieve invloed op productiviteit en flexibiliteit van de arbeidskrachten;
- de uitwassen van de privé-consumptie en de laksheid van het overheidsbeheer verminderen de spaarzin;
- de verminderde inspanning om het wetenschappelijk onderzoek te steunen, dat overigens ook lijdt onder een gebrek aan coördinatie op Europees vlak;
- de terughoudendheid en voorzichtigheid van de publieke opinie of de overheid inzake bepaalde nieuwe wetenschappelijke of technologische ontwikkelingen - met name biotechnologische - ontmoedigen de vestiging van dergelijk onderzoek of de industriële toepassing ervan in Europa.

308. Het program voor economisch herstel en bevordering van de werkgelegenheid situeert zich de volgende vijf jaar rond volgende krachtpunten:

- herstel van de geloofwaardigheid van de Monetaire Unie
- verbreden van de basis voor economisch herstel
- herstel van de concurrentiekracht van de Europese economie.

Herstel van de geloofwaardigheid van de Monetaire Unie

- 309.** De eenheid van de grote interne markt is op termijn niet verenigbaar met tegen-gestelde monetaire politieken of met een systeem van vlottende wisselkoersen. De grote markt, die geacht wordt alle handelsbelemmeringen op te heffen, mag noch het strijdperk worden van de ongelijke monetaire wapens, noch het terrein van con-currentievalsing door devaluaties.
- 310.** Het is dus belangrijk zo snel mogelijk het monetair eenmakingsproces nieuw leven in te blazen, in de lijn van het Verdrag van Maastricht. De fundamentele voor-waarde voor de geloofwaardigheid van dit proces is de convergentiecriteria van het Verdrag van Maastricht. De Europese Unie en de lidstaten moeten alle criteria om tot de Monetaire Unie toe te treden, handhaven.
- 311.** Het budgettair convergentie criterium van het Verdrag versoepelen zou een aantal landen toch niet ontslaan van een sanering van de overheidsfinanciën, omdat hun schuldenlast hen geen enkele marge laat. Bovendien anticiperen de economische acteurs op negatieve wijze een vermindering van de uitgaven of een verhoging van de belastingen die bij overdreven schuldenlast te verwachten zijn. Tenslotte veronderstelt een daling van de reële lange termijn intrestvoeten - noodzakelijk voor een duurzame groei - een volgehouden saneringsinspanning van de over-heidsfinanciën die de moeilijkheden van conjuncturele aanpassingen overstijgt.
- 312.** Iedere twijfel over de monetaire eenmaking zal slechts het wantrouwen en de on-zekerheid aanwakkeren, of m.a.w. zal de investeringen en het lange termijn sparen vertragen.
- 313.** Een herstel van de geloofwaardigheid van de Monetaire Unie vereist een grote vastberadenheid van de politieke verantwoordelijken in Europa evenals een be-spoediging van de politieke unie en veronderstelt op korte termijn:
- een herstel van de economische convergentie. Dit is geen toevallige voorwaarde die is voortgevloeid uit de goede conjunctuur die heerste toen het Verdrag onder-tekend werd. Het is de hoeksteen dat het zwak politiek integratieniveau - door de Lidstaten aanvaard - moet kunnen verzoenen met één enkel monetair beleid. Het van kracht worden van het Verdrag zal de nationale convergentieprogramma's een statuut van contractuele verbintenis geven. En dan nog moet het multilaterale toezicht gebaseerd zijn op de controle van prestatietests en gepaard gaan met gepaste drukkingsmiddelen of sancties.
 - een bespoediging van de voor de tweede fase van de EMU (Economische en Monetaire Unie) noodzakelijke procedures en beslissingen, met name die welke de oprichting van het EMI (Europees Monetair Instituut) bepalen. De nodige wijzigin-gen van de nationale wetgevingen en grondwetten om aan de emissiebanken het vereist onafhankelijk statuut te geven om aan het Europees systeem van centrale banken te kunnen deelnemen, moeten zonder dralen uitgevoerd worden;

- eerbied voor het institutioneel evenwicht dat het Verdrag creëert tussen de monetaire overheid en de politieke overheid. De onafhankelijkheid van het EMI en meer nog van het ESCB (Europees Systeem van Centrale Banken), vastgelegd in het Verdrag, mag niet door uitvoerings- of toepassingsreglementen uitgehold worden. Daarentegen kunnen deze instellingen zich niet onttrekken van hun plicht de rekeningen toe te lichten en te verantwoorden tegenover de Raad en het Parlement, waarmede ze in vertrouwen samenwerken.

- verbetering van de aanvaardbaarheid van de interne markt door het verder zetten van de fiscale harmonisatie, met name wat betreft de belasting op roerende inkomsten, en door een aangepast kader voor tijdelijk vlottende munten.

De basis van het economisch herstel verbreden

314. Het te Edingburg besliste groei-initiatief gaat in de goede richting: het doet een beroep op de financieringsmogelijkheden van de Gemeenschapsinstellingen die minder belast zijn dan de meeste nationale begrotingen en richt zich vooral op infrastructuurnetwerken, die de integratie van de nationale economieën in de grote interne markt moeten bevorderen. Dit initiatief zal in de onmiddellijke toekomst niet volstaan om de groei te stimuleren en een deel van de werkloosheid op te slopen. Daarom moet het uitgebreid en versterkt worden door andere, begeleidende maatregelen die zowel op vraag als op aanbod moeten inspelen.
315. De kredietopnamecapaciteit van de Gemeenschapsinstellingen is niet uitgeput. Met de garantie van de Lidstaten zou de Europese Investeringsbank geleidelijk de kredieten kunnen verhogen, die ze ingevolge het besluit van Edingburg mag verlenen. In dit perspectief zou het wenselijk zijn niet voortijdig de financieringsmogelijkheden te ontmantelen waarover de Europese Unie nog steeds beschikt ingevolge het EGKS-Verdrag. De kredietverlening moet verantwoord en gecontroleerd blijven om een onoverzienbare schuldenlast te voorkomen. Tenslotte zouden in de Uniebegroting - zoals in die van de Lidstaten - de uitgaven voor onderzoek en investeringen evenals voor opleiding en herscholing van arbeidskrachten moeten worden verhoogd.
316. Om de globale vraag niet negatief te beïnvloeden, mag de verlaging van de arbeidskost per geproduceerde eenheid niet inwerken op het rechtstreeks loon van de werknemer, maar moet ze gezocht worden in een verbetering van de productiviteit en vooral in een vermindering van de parafiscale voorheffingen ten laste van de ondernemingen, waarmee de sociale zekerheidsuitgaven gefinancierd worden. Aangezien een groot deel van deze uitgaven van openbaar nut zijn en niet gebonden zijn aan de werking van de arbeidsmarkt, is er geen enkele reden om ze de factor arbeid aan te rekenen. Een dergelijke aanrekening veroorzaakt een vicieuze cirkel: de arbeidskost veroorzaakt werkloosheid, die de sociale uitgaven doet oplopen, welke de arbeidskost verhogen.
317. Algemene trend zou moeten zijn de sociale zekerheidsuitgaven te financieren met indirecte belastingen, wat minder schadelijk is voor het spaarwezen, de investeringen en de uitvoer.
318. De volledige opening van de kapitaalmarkt heeft reeds gevoelig de marges van de banken tussen de vergoeding voor sparen en voor kredieten verminderd. Dit beleid moet worden verder gezet en de voorstellen ter verbetering van de

veiligheid van financiële transacties, de soliditeit van de kredietinstellingen en de bescherming van de spaarder moeten op Europees en internationaal niveau gesteund worden.

319. De verlaging van de reële intrestvoeten loopt over het herstel van de werking van het EMS volgens de hoger beschreven richting en door een coördinatie van het beleid op internationaal vlak om terug een internationaal monetair systeem op te bouwen dat een betere muntstabiliteit verzekert en de speculatie ontmoedigt.
320. De mogelijkheid om op de internationale markt voor bepaalde leningen het risico te spreiden heeft de kredietverstrekkers tot onvoorzichtigheden gebracht waardoor een algemene schuldenoverlast ontstaan is. Buitensporige commerciële leningen aan de Derde Wereld en grote falingen in de Angelsaksische wereld hebben de stabiliteit van het banksysteem in gevaar gebracht en bijgedragen tot een verdere correctie van de kredietvoorwaarden en zo tot een stijging van de intrestvoeten. Striktere voorzorgsmaatregelen moeten leiden tot een strenger gedrag en een versoepeling van de intrestvoeten.
321. De ingezette daling van de intrestvoeten zal het mogelijk maken de terugkeer naar de convergentie te bevorderen wat een onmisbare voorafgaande voorwaarde is om de wisselpariteit van de Europese munten tegenover de yen en de dollar in een beter evenwicht te brengen met de pariteit van de koopkracht. Dit zal veel makkelijker zijn als de Monetaire Unie in haar tweede fase zal zijn en het EMI kan functioneren.

Herstel van de concurrentiekracht van de Europese economie

322. De versnelde desindustrialisatie en de snelle aangroei van de werkloosheid in Europa wakkeren de bekoring van het protectionisme aan. Dit laatste wordt voorgesteld als middel om de kostbare verworvenheden van de sociale democratie te vrijwaren, die wordt bedreigd door oneerlijke of wilde concurrentie van landen die noch de mensenrechten, de democratie, de IAO-normen of de GATT-akkoorden respecteren. Deze begrijpelijke verleiding moet heftig bestreden worden. De Europese Unie moet hoe dan ook de juridische instrumenten versterken waarover ze beschikt om de mensenrechten te doen eerbiedigen en de IAB-normen toe te passen in landen die hun concurrentieel voordeel halen uit sociale dumping.
323. Vooreerst een economisch gebod: Europa leeft, meer dan de VSA en Japan, van zijn buitenlandse handel en kan zich, zelfs over het hele continent beschouwd, niet in een autarchie terugplooiën zonder zijn toekomst te hypothekeren. Invoerrechten heffen of quota's opleggen - behalve indien we er door het optreden van anderen toe verplicht worden - zou ons blootstellen aan vergeldingsmaatregelen waarvan onze exporteurs en de velen die zij tewerkstellen de eerste slachtoffers zijn. Dergelijke beperkingen zouden snel de Europese economie marginaliseren in vergelijking met de grote stromingen die de wereldmarkten beïnvloeden en met de stimulerende mededinging die ze activeren.
324. Vervolgens een politiek gebod: het idee een eiland van welvaart en vrijheid in stand te houden, omringd door een wereld die dat niet heeft, draagt de kiemen in zich van oncontroleerbare en destabiliserende migratiegolven die op termijn kunnen leiden tot gewapende conflicten die des te verwoestender zullen zijn omdat de geïndustrialiseerde wereld niet langer het monopolie van de kernwapens heeft en

slecht uitgerust is om het hoofd te bieden aan buitenlands terrorisme.

- 325.** Een moreel gebod tenslotte: de ecologische eenheid van de planeet, de solidariteit van de menselijke soort en de politieke interdependentie van de wereld gebieden ons na te denken over haar ontwikkeling, waarbij een rechtvaardiger verdeling van de rijkdom en een rationeler aanwending van de natuurlijke rijkdommen moet worden verzekerd.
- 326.** Dat Europa zich niet mag omvormen tot een versterkte vesting wil niet zeggen dat het open moet blijven voor alle vormen van oneerlijke concurrentie, of deze nu gebaseerd is op inbreuken op de wetgeving inzake brevetten, patenten of licenties, op het auteursrecht, op de GATT-akkoorden, op internationale verbintenissen inzake mensenrechten of op de IAO-normen van sociale wetgeving. En dan nog moet men zich wapenen tegen misbruik van deze beweringen om zuiver protectionistische motieven.
- 327.** De Europese Unie moet de instrumenten van haar handelspolitiek waarover ze binnen de GATT-regels beschikt, versterken om van gelijke tot gelijke te kunnen onderhandelen met de economische grootmachten over de belangrijkste handelsakkoorden. Beslissingen om een onderhandelingsmandaat te geven aan de Commissie en om akkoorden te ratificeren zouden door de Raad bij gekwalificeerde meerderheid moeten kunnen genomen worden, met het streven naar consensus wanneer er zeer grote belangen op het spel staan. Zo zou ook de Unie zelf snel moeten kunnen reageren met sancties of represailles wanneer aangegane akkoorden eenzijdig worden geschonden of opgezegd of bij dumpingpraktijken.
- 328.** Hoewel we voorstander en verdediger zijn van multilaterale handelsakkoorden - met onpartijdige arbitrageprocedures om ze te doen eerbiedigen - moet de Europese Unie zich organiseren om het wederkerigheidsprincipe te doen gelden, met name wanneer geschillen tussen partners niet via verzoening of arbitrage konden geregeld worden.
- 329.** In onze Europese samenlevingen speelt de Staat een belangrijke rol bij de verzekering van de menselijke ontplooiing en sociale bescherming van het individu. Deze bescherming wordt sterk ondermijnd door:
- de demografische veroudering;
 - de clandestiene immigratie en het effect ervan op de arbeidsmarkt;
 - de toename van de werkloosheid;
 - de misbruiken in het sociale zekerheidssysteem zowel door de gebruikers als de uitvoerders (gewilde werkloosheid - medische overconsumptie - immigratie aangemoedigd door sociale uitkeringen).
- 330.** De acties om deze afwijkingen te corrigeren, vallen voor het merendeel onder de bevoegdheid van de nationale staten, maar ze zullen aan efficiëntie winnen indien ze door alle lidstaten in synergie gevoerd worden. Het behoud van een decent niveau van sociale zekerheid kan slechts verzekerd worden, als de cijfers van de werkloosheid geleidelijk dalen. Op lange termijn moeten we inderdaad terug naar een samenleving waar een groter deel van de actieve bevolking zijn inkomen uit arbeid haalt, door een verlaging van de werkloosheid en een verlenging van de actieve loopbaan. Ten dien einde moet de arbeidskost verlaagd worden en de star-

heid die de arbeidsmarkt verlamd, moet verminderen indien men wil dat de groei meer banen zou scheppen.

- 331.** Europa staat voor een tweevoudige uitdaging: hoe kan het zijn concurrentiepositie behouden en tevens zorgen voor een economische en sociale integratie van haar burgers. Er moeten twee complementaire denksporen onderzocht en uitgewerkt worden: verlaging van de loonkosten via fiscale maatregelen, loonmatiging en beheersing van de arbeidsmarkt enerzijds en herverdeling van de beschikbare arbeid met het doel de economische en sociale integratie van mensen te maximaliseren anderzijds.
- 332.** De transferten en subsidies, die nog steeds een belangrijk deel van onze overheids-uitgaven uitmaken, moeten geheroriënteerd worden naar de productie van goederen en diensten van algemeen belang (onderwijs, gezondheidszorg, huisvesting, leefmilieu) die banenscheppend zijn. Nieuwe arbeidsmogelijkheden in deze sectoren moeten met aangepaste middelen georganiseerd worden op vlak van infrastructuur, management en begeleiding.
- 333.** Meer dan ooit heeft de staat de plicht actief de algemene voorwaarden voor economische herstel en welvaart te scheppen en te verzekeren
- door een goede werking te verzekeren van de markten;
 - door transparantie van de transacties en publicatie van de jaarrekeningen;
 - door te zorgen voor een spaar-, investerings- en ondernemingsvriendelijk fiscaal klimaat;
 - door richting te geven aan en de financiering te verhogen van het technologisch onderzoek;
 - door de industriële productie te bevorderen via het uitvaardigen van normen en via overheidsbestellingen in spitssectoren en in traditionele strategische sectoren - die werk en rijkdom scheppen - door modernisering;
 - door de handelspolitiek met derde landen beter te coördineren;
 - door aan de KMO/MKB een speciale plaats toe te kennen bij het opstellen van communautaire reglementen en actieprogramma's zodat met hun specifieke karakteristieken rekening wordt gehouden. Stimulering en coördinatie van deze acties op Europees niveau zouden de efficiëntie ten goede komen, zoals ook het erbij betrekken van industriële en sociale partners.
- 334.** Het is evident dat de KMO/MKB zeer belangrijk zijn, niet alleen voor het economisch herstel maar ook voor de tewerkstelling. Alle inspanningen moeten geleverd worden om de bedrijfsleiders met een minimum aan wettelijke besloomingen en met maximale aanmoediging hun onderneming te laten bloeien.

De landelijke gebieden en de landbouw

- 335.** Om de leefbaarheid van het platteland te waarborgen, is een gezonde en leefbare landbouwsector absoluut noodzakelijk. De EVP wenst dus een sterke en gelever-

sifieerde landbouwsector, die het milieu eerbiedigt en zich baseert op beproefde productiemethodes, in het kader van landbouwbedrijven die zowel aan mannen als vrouwen een inkomen verschaffen. In bepaalde regio's van de Europese Unie, wordt het platteland bedreigd door een uittocht, waardoor de rurale gebieden zelfs gewoon worden opgegeven. Hoewel de landbouw de motor moet blijven van de landelijke gebieden, dient meer aandacht gegeven te worden aan andere activiteiten elementen zoals toerisme, natuurbeheer en ambachtelijke bedrijven. De landbouwers mogen niet aarzelen andere activiteiten buiten de agro-sector te ondernemen.

336. Het landbouwersinkomen vloeit voort uit zes verschillende bronnen:

- de markt van voedselproducten, hetzij met een prijsondersteunende marktordening, hetzij zonder overheidstussenkomst in de prijsvorming;
- de inkomenstoelagen per hectare of per dier;
- de braakleggingspremies
- de productie van non-food gewassen;
- diensten en andere activiteiten om de natuur te ontwikkelen, te onderhouden of te beschermen;
- subsidies voor natuurlijke handicaps bij het verbouwen van bepaalde gewassen in bergrijke of benadeelde gebieden.

337. Elk van deze inkomensbronnen behoeft speciale aandacht:

- de eenheidsmarkt geeft alle producenten in de Europese Unie een betere stabiliteit door hen de afzet van hun producten op een betere basis te vergemakkelijken. Derhalve zijn we voorstander van de eenheidsmarkt en willen we ze zelfs versterken. Op die eenheidsmarkt moet een redelijke preferentie voor de producten van de Unie, in overeenstemming met de internationale handelsverplichtingen van de Unie;
- de inkomenstoelagen die met de herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid de prijsgaranties vervangen hebben, nemen een prominente plaats in bij de inkomensvorming en moeten gehandhaafd blijven zolang als nodig is om aan de landbouwers een aanvaardbaar inkomen te verzekeren. Onder voorbehoud van het afgesproken plafond voor landbouwuitgaven op middellange termijn, moet de inkomenssteun door de gemeenschapsbegroting gewaarborgd worden;
- de braaklegpremie dient op het huidige niveau gehandhaafd te blijven om de nodige beheersing van de productie van voedseloverschotten te verzekeren en tegelijk de non-food productie te stimuleren. Met de braaklegregeling moeten ook andere doelstellingen van een betere plattelandsinrichting nagestreefd worden;
- er bestaat een aanzienlijke overcapaciteit aan landbouwareaal: om het evenwicht tussen vraag en aanbod op de voedingsproductenmarkt te bevorderen, moeten er lange-termijn-perspectieven voor non-food-productie gecreëerd worden, die zowel economisch rendabel als milieuvriendelijk is. Naast intensief onderzoek, moet het gebruik van dergelijke producten worden aangemoedigd, bijvoorbeeld door fiscale begunstiging van het gebruik van bio-brandstoffen;

- met name in de meer verstedelijkte gebieden moet voorrang gegeven worden aan de behoefte naar meer natuur. Het is echter te duur zijn de overheid natuurterreinen te laten uitbreiden en onderhouden. Het privaat bezit en de actieve inzet van de landbouwbevolking leveren een veel waardevoller bijdrage aan een gezonde plattelandsontwikkeling en verschaffen een nieuwe bron van inkomen aan de landbouw. Het veiligstellen van een gezond milieu met herbebossing en andere inspanningen voor een gevarieerde natuur, moeten thans de grootste prioriteit krijgen, nu de voedselvoorziening van de Unie geen probleem meer vormt;

- de premie voor landbouwbedrijven in bergstreken is bestemd voor benadeelde regio's waar het productiekader uitzonderlijk is, daar waar de premies per hectare of per dier een globaal en algemeen karakter hebben, ter compensatie van lage prijzen. Dit onderscheid moet bewaard blijven.

338. De Europese Unie moet verder de nieuwe doelstellingen van haar beleid voor landelijke gebieden bevorderen in haar betrekkingen met niet-lidstaten. Als deze objectieven beter zouden erkend worden op ruime schaal, zou er een belangrijke voorwaarde vervuld zijn voor een grotere liberalisering in de wereldhandel van landbouwproducten.

339. De veestapel heeft in de Unie na vele jaren van grote financiële inspanning een hoog gezondheidsniveau bereikt. Daarom is controle aan de buitengrenzen van Unie noodzakelijk evenals aangepaste compensaties voor de kwekers in geval van speciale maatregelen.

340. De landbouw, die op de steun van de Unie mag blijven rekenen, moet zich in sterkere mate dan tot dusver richten op de eisen van de verbruikers en van de nieuwe maatschappelijke prioriteiten. In dat kader zijn een aantal aspecten te noemen, naast de al eerder aangeduide, zoals milieu en natuur:

- de landbouw moet gezonde, natuurlijke en kwalitatieve voedingsproducten leveren. De consument moet op de aangeduide kwaliteit kunnen vertrouwen. De landbouwsector dient zelf de grootste bijdrage te leveren om dit vertrouwen van de verbruiker te verwerven;

- de ontwikkelingslanden hebben het recht om van ons een beleid te verwachten - met name op het vlak van de uitvoer van landbouwproducten die aan een marktordening onderworpen zijn - dat hun inspanningen voor een maximale eigen voedselproductie niet in gevaar brengt;

- aangezien de landbouwuitgaven de grootste post uitmaken in de begroting van de Unie, heeft de belastingbetaler er recht op dat er scherp wordt op gelet dat het landbouwbeleid correct en doelmatig wordt uitgevoerd;

- de landbouwsector moet ruim de baan geven aan innovatie en onderwerp zijn van wetenschappelijk onderzoek. Het toepassen van biotechnologische innovatie moet evenwel aan ethische normen worden getoetst;

- in de veehouderij moet zoveel mogelijk het welzijn van de dieren worden bevorderd, met name wat betreft de huisvesting en het transport van dieren. Maatregelen moeten worden genomen om de reisduur van slachtdieren en de beladingsgraad van de transportmiddelen te beperken.

Besluiten

341. De crisis die de landen van de Europese Unie doormaken is één der ergste waar ze ooit het hoofd moesten aan bieden. Ze zal niet kunnen worden opgelost door korte termijn of partiële oplossingen. Slechts een integrale aanpak waarin met alle aspecten van de crisis wordt rekening gehouden, maakt kans op succes. De beperkingen van nationale of regionale acties worden nu wel zeer duidelijk. Het "ieder voor zich" is de meest zekere weg naar de catastrofe. Hoewel door het subsidiariteitsbeginsel toe te passen vele van de hier voorgestelde maatregelen op nationaal niveau moeten worden uitgevoerd, vereist de efficiëntie dat ze op Unievlak worden beslist, gecoördineerd en gecontroleerd. Overigens vereist de internationale dimensie van de problemen ook een geconcentreerde strategie op wereldniveau. Wegens het gewicht dat ze vertegenwoordigt, biedt alleen de Unie de Europeanen de mogelijkheid een efficiënte internationale samenwerking te bevorderen en te leiden.

HOOFDSTUK IV

Voor een Sociaal Europa

401. Het sociaal beleid is een essentiële en vitale dimensie van de Europese Constructie. Het sociaal beleid moet inspiratie en verrechtvaardiging vinden in de basiswaarden van de samenleving, zijnde eerbied voor de menselijke persoon, rechtvaardigheid en solidariteit. Ieder mens moet er de mogelijkheid vinden zich te ontplooiën en te verheffen. De sociale markteconomie vereist sterke sociale partners. Ze zijn onmisbaar voor de ontwikkeling van de sociale dimensie van de Europese Unie.

De sociale dimensie

402. Het sociaal beleid is nauw verbonden met andere beleidsvormen, met name het economisch, het monetair en het fiscaal beleid. De garantie voor een efficiënt systeem van sociale voorzorg en sociale zekerheid loopt via gezonde publieke financiën en een gezonde economie waar de inkomsten functie zijn van de reële productiviteit en van een voldoende vermogen tot kapitaalvorming, zonder dat dit laatste een doel op zich mag worden. Uitkeringen en steun moeten gecontroleerd toegekend worden op basis van objectieve gegevens. Economische efficiëntie is een steunpunt voor het sociaal beleid. Het is daarom noodzakelijk de economische expansie en groei te bevorderen op een manier die terzelfdertijd de basis biedt voor een algemene verbetering van de levensvoorwaarden, waarop eenieder die op het grondgebied van de Europese Unie woont en werkt, aanspraak kan maken.
403. Om de economie te stimuleren, is het belangrijk dat het programma van de interne markt gerealiseerd wordt en dat de Unie evolueert in de zin van een economische en monetaire unie met als streefdoel volledige tewerkstelling, evenwichtige verdeling van de middelen en economische en sociale stabiliteit.
404. De EVP meent dat de werknemers moeten deelnemen in de winst - eventueel via investeringsloon - en in het productief vermogen dat eruit voortvloeit, in overeenstemming met de eigen systemen in ieder land. De winst en het productief kapitaal zijn inderdaad ook de vrucht van de arbeid van de werknemers.
405. Het Europees sociaal beleid moet een volwaardige plaats krijgen in de Europese Unie. Daarom eist de EVP dat alle lidstaten - huidige en toekomstige - het akkoord ondertekenen over het sociaal beleid dat aan het Verdrag van Maastricht is toegevoegd. Bovendien vraagt de EVP dat aan het sociaal hoofdstuk nieuwe verbeteringen zouden worden aangebracht bij de eerstvolgende verdragswijziging. De EVP is van mening dat steeds moet nagegaan worden wat op Europees niveau moet doorgevoerd worden om redenen van de interne markt, die het vrij verkeer verzekert, en wat nationaal moet blijven om redenen van praktische aard, van efficiëntie of uit traditie.

406. De Europese Economische en Monetaire Unie moet de normen van algemeen belang, sociale rechtvaardigheid en solidariteit volgen. Hierdoor wordt voor de burgers meer gelijkheid van kansen, grotere welvaart, betere milieubescherming en sociale vooruitgang gewaarborgd. De economische ontplooiing mag niet tegen de sociale noodwendigheden en verplichtingen van de Europese Unie ingaan.
407. De overheid moet de randvoorwaarden creëren opdat de markt het algemeen welzijn en de sociale rechtvaardigheid dient. Systemen van sociale solidariteit en sociale zekerheid zijn belangrijke elementen voor de samenhang van de samenleving en voor de interne vrede, die nodig zijn voor de voortdurende goedkeuring van het Europees eenmakingsproces door de bevolking. Het principe van gelijke behandeling en kansen voor mannen en vrouwen moet steeds geëerbiedigd worden.

De werkloosheid bestrijden, nieuwe arbeidsplaatsen creëren

408. Een van de grootste maatschappelijke problemen is die van de werkloosheid. Voor de getroffen werknemers leidt dit niet alleen tot vermindering van inkomen maar ook tot sociale problemen in gezin en omgeving. Het sociaal beleid moet deze uitdaging aangaan. Dit veronderstelt vooreerst een goed economisch beleid maar tevens een nieuwe benadering van het probleem "arbeidsherverdeling", door met name formules van halftijds of deeltijds werk te bevorderen. Verscheidene lidstaten en de Europese Unie moedigen experimenten in deze zin aan, hetzij door bedrijfsakkoorden, hetzij door sectoriële akkoorden op nationaal of Europees niveau, in overeenstemming met het Verdrag van Maastricht.
409. Het aantal werklozen in de twaalf landen van de Europese Unie bedraagt momenteel meer dan 11% (met stijgende trend), in bepaalde regio's zelfs meer dan 20%. De grote meerderheid van langdurig werklozen bestaat uit vrouwen evenals uit jongeren op zoek naar een eerste job en niet gekwalificeerde arbeidskrachten. De EVP meent derhalve dat positieve acties ten voordele van deze categorieën werklozen moeten worden ondernomen.
410. De analyse van de structurele en conjuncturele oorzaken van de werkloosheid stuit op aanzienlijke moeilijkheden. Aan de overwegingen die hierover reeds gegeven werden (hoofdstuk III) kunnen volgende elementen toegevoegd worden:
- de concurrentie van lage loonlanden;
 - de gevolgen van een snelle technologische innovatie die, hoe noodzakelijk ook om op lange termijn banen te scheppen, op korte termijn leidt tot een verlies van arbeidsplaatsen;
 - de verstarring van de arbeidsmarkt en het gebrek aan mobiliteit van de werkzoekenden;
 - het feit dat het niveau van beroepsbekwaamheid niet beantwoordt aan de vereisten van de nieuwe productieprocessen;
 - het voortbestaan van grote onevenwichten tussen de regio's.
411. Wat deze ernstige problemen betreft, heeft de EVP de laatste jaren van de Gemeenschapsinstellingen steeds aangepaste initiatieven geëist. De EVP is een fer-

vent voorstander van een offensieve gemeenschappelijke strategie voor een gecoördineerd sociaal-economisch herstelbeleid gericht op economische groei, een betere competitiviteit en bevordering van tewerkstelling.

412. Beroepsopleiding, permanente vorming en herscholing zijn essentiële bestanddelen van de inspanning om regionale en sectoriële crisissen te overwinnen. Ze moet gebaseerd zijn op onderzoek naar de oorzaken van vergelijkbare crisissen om ze te voorzien en alternatieve plannen en nieuwe activiteiten of opleidingen te kunnen inzetten. Dit vereist een permanente samenwerking tussen de productieve sector, de universiteiten en onderzoekscentra, de overheid en de sociale partners. De onderneming heeft een belangrijke rol op vlak van scholing en beroepsopleiding omdat het belangrijk is de inhoud van de vorming en de structuren van de scholing te toetsen vanuit het oogpunt van efficiëntie, kwaliteitsverbetering en noden van de arbeidsmarkt.
413. Mobiliteit van de werknemers en kaderleden kan de lacune tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de verschillende regio's oplossen. Om de mobiliteit te stimuleren, moeten de wederzijdse erkenning van diploma's en goede grensoverschrijdende uitwisseling van vacante betrekking verzekerd worden. De administratieve problemen in de sociale zekerheid moeten in alle lidstaten opgeheven worden, zoals dit reeds het geval is voor het in aanmerking nemen van verzekeringsperiodes.
414. Het door de Verdragen gegarandeerde vrij verkeer moet voor alle werknemers en burgers van de Unie ten volle gerealiseerd worden. De betreffende richtlijnen van de Unie zouden moeten worden goedgekeurd en/of omgezet door de Lidstaten.
415. De nieuwe doelstellingen van het Europees Sociaal Fonds kunnen meer mogelijkheden gaan bieden om een preventief beleid te gaan voeren om zo werkloosheid te voorkomen.
416. De werkloosheidsuitkeringen moeten gewaarborgd zijn. Ze mogen er niet toe leiden dat de kansen van de werknemer op een nieuwe baan of zijn beroepskwalificatie erop achteruit gaan. Men moet de middelen zoeken om beide objectieven te realiseren en om juridische schema's te vermijden die niet-aangepast werk bevorderen. De gevolgen van het systeem van werkloosheidsuitkeringen moeten zowel vanuit economisch als sociaal oogpunt grondig onderzocht worden. De vraag moet worden onderzocht of een deel der middelen voor dergelijke uitkeringen niet beter aangewend worden voor maatregelen ter verbetering van de tewerkstelling, van de productiviteit of van de leefkwaliteit, waarbij werknemers worden tewerkgesteld die anders uitgesloten blijven. Zelfverwerkelijking door arbeid kan ook een belangrijke economische factor zijn.
417. Overdreven deregulering van de arbeidsmarkt kan de sociale vrede in gevaar brengen en de kosten van de onderneming afwentelen op de gemeenschap zonder bijkomende tewerkstelling te scheppen. Om dit te vermijden moet er consensus gezocht worden tussen de sociale partners over belangrijke wijzigingen van de werknemersrechten of van de regels van de arbeidsmarkt.

Verbetering van de arbeidsvoorwaarden

- 418.** De vereisten van de grote interne markt en de druk van de concurrentie van buiten Europa dwingen ertoe de arbeidskost te verlagen door een reorganisatie van de arbeidsvoorwaarden. Betere arbeidsvoorwaarden kunnen aanzienlijk bijdragen tot een betere arbeidsorganisatie. Met de oprichting van de interne markt en het vrij verkeer moet het Europees sociaal beleid zich dus tot doel stellen een geheel van afdwingbare gemeenschappelijke minimumnormen inzake sociaal beleid op te leggen om in fases economische en sociale cohesie te realiseren.
- 419.** De collectieve arbeidsovereenkomst, waarin de arbeidsvoorwaarden bepaald worden, moet vrij onderhandeld kunnen worden op basis van een akkoord over de onderscheiden belangen van de sociale partners. De participatie en samenwerking van de sociale partners beantwoorden aan hun gemeenschappelijke belangen en verzekeren betere economische resultaten. Het is daarom belangrijk dat na ondertekening een collectieve arbeidsovereenkomst door alle partijen en op alle punten geëerbiedigd wordt. Op Europees vlak komt het erop aan de vrije onderhandeling tussen de sociale partners te bevorderen. De sociale dialoog kan uitmonden in het afsluiten van collectieve overeenkomsten met bindend karakter op Europees niveau. De EVP is tevens van oordeel dat over de representativiteit van de sociale partners moet worden gewaakt, wat voor werkgeverskant betekent dat er een specifieke vertegenwoordiging van de KMO/MKB moet zijn.
- 420.** In het kader van de sociale onderhandelingen moet bijzondere aandacht gegeven worden aan de gelijkheid van kansen. De EVP zet zich vastberaden evenzeer in voor volledige gelijke kansen van de vrouw in de arbeidswereid als voor hun complete integratie in de samenleving en in de politiek. Deze gelijkheid van kansen tussen mannen en vrouwen loopt via het bestrijden van sexistische stereotypes in gezin en media en vooral in het onderwijs, waar een pedagogie van co-educatie jongens en meisjes op voet en gelijkheid zal voorbereiden hun familiale, sociale en politieke verantwoordelijkheden op te nemen. Ze loopt ook via de toegang van vrouwen tot zgn. "mannelijke" beroepen en een financiële herwaardering van de zgn. "vrouwelijke" beroepen.
- 421.** Een echt gezinsbeleid laat beide ouders toe het gezinsleven te verzoenen met een sociale, politieke of beroepsactiviteit. Terzelfdertijd moeten jonge ouders kunnen beschikken over diverse soepele kinderopvangmogelijkheden - ook voor schoolgaande kinderen - die voor ieder toegankelijk zijn en begeleid door een pedagogisch project. De financiële kost van de kinderopvang moet rechtvaardig verdeeld worden tussen de verschillende betrokken partijen.
- 422.** De EVP is van mening dat een grotere flexibiliteit en een nauwgezette verdeling van de beschikbare arbeid samen met een betere arbeidsorganisatie aanzienlijk kan bijdragen tot een productiviteitsverbetering en mogelijk tot tewerkstelling. Dergelijke maatregelen beantwoorden tevens beter aan de noden van de werknemers en aan de technologische ontwikkeling dan een verlenging van de arbeidsduur.
- 423.** Flexibiliteit en structurele differentiatie van de loonniveau's per sector, per regio en per kwalificatie spelen een belangrijke rol in de veiligheid en het scheppen van arbeidsplaatsen. Het is belangrijk dat de sociale partners in hun onderhandelingen meer rekening houden met de belangen van de werkzoekenden in plaats van alleen maar toe te geven aan de druk van zij die nog werk hebben. Ze zouden medeverantwoordelijkheid moeten dragen in de strijd tegen de werkloosheid.

424. Veiligheid op de arbeidsplaats en bescherming van de gezondheid zijn onmisbare voorwaarden van het arbeidsleven en moeten daarom ook contractueel gewaarborgd worden. De EVP is ervan overtuigd dat, naast het humanitair aspect van aangepaste normen en maatregelen, de door de onderneming verzekerde bescherming van gezondheid en veiligheid ook economische voordelen biedt. Immers de kosten die eruit voortvloeien zijn lager dan de uitgaven voor ongevallen, ziektes en arbeidsongeschiktheid.
425. De correcte naleving van de arbeidsovereenkomst vereist samenwerking en medeverantwoordelijkheid van de werknemers evenals permanente controle van hun vertegenwoordigers. De informatie- en consultatieplicht van de werkgever is een essentiële voorwaarde opdat de werknemersvertegenwoordigers deze verantwoordelijkheid zouden kunnen opnemen. De uitbreiding van multinationale ondernemingen en de verplaatsing van de beslissingscentra van de ondernemingen buiten de productie-eenheden maken het noodzakelijk de informatie- en consultatieplicht op Europees vlak te regelen. De EVP vraagt daarom nadrukkelijk de spoedige goedkeuring van een gepaste ontwerp-richtlijn. Subsidiariteit vereist daarbij dat zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met lokaal gegroeide vormen van overleg en met specifieke situaties van bedrijven.
426. De EVP is voorstander van een versterking van het recht op informatie, consultatie en medebeslissing van de bij geheime stemming verkozen werknemersvertegenwoordigers:
- door een recht op informatie en auditie van de werknemersvertegenwoordigers in de multinationale ondernemingen, als eerste stap;
 - door een recht op informatie, consultatie en medebeslissing van de werknemersvertegenwoordigers op bedrijfsniveau met name wat betreft de werkzekerheid, de bescherming van de arbeid en alle kwesties die het werk betreffen;
 - door de participatie van de werknemersvertegenwoordigers aan de beslissingen in hun onderneming op basis van de vijfde en elfde richtlijn over het vennootschapsrecht, goedgekeurd door het Europees Parlement.
427. De EVP is ervan overtuigd dat economische integratie moet samengaan met sociale integratie. Bijgevolg moet de Unie ervoor zorgen dat de Lidstaten minimumnormen op vlak van arbeidsvoorwaarden garanderen. De goedkeuring van Europese minimumnormen kan geen enkele verlaging van huidig beschermingsniveau verrechtvaardigen. Bovendien moet het de Lidstaten toegestaan worden strengere beschermingsmaatregelen in te voeren of te handhaven. De uitgaven voor sociale zekerheid en voorzorg maken deel uit van de algemene kosten en vinden hun weerslag in de prijzen van de producten. Een overdreven differentiatie van de sociale systemen van de Lidstaten leidt tot concurrentievervalsing en sociale dumping.

Armoedebestrijding

428. Het aantal armen in Europa wordt geschat op 50 miljoen, wanneer men het criterium hanteert van een inkomen dat lager ligt dan de helft van het gemiddeld inkomen. Het begrip "armoede" kan echter noch qua aantal, noch vanuit gelijk welke

definitie veralgemeend worden omdat de armoede in de verschillende regio's niet uniform verspreid is en dat het inkomensniveau moet vergeleken worden zowel op het vlak van de regio's als van de verschillende sectoren.

429. Indiciën van armoede (zoals onvoldoende materiële middelen, laag alfabetiseringsniveau, gebrekkige beroepskwalificatie) gelden momenteel slechts voor een beperkt aantal armen. Door de sterke stijging van de werkloosheid in industriële en rurale Europese gebieden zijn de laatste jaren nieuwe groepen armen ontstaan:

- jongeren die ondanks het afsluiten van hun studies en een beroepsopleiding geen regelmatig en betaald werk hebben gevonden;
- werknemers getroffen door crisissituaties en bedrijfssluitingen, die weliswaar een levensminimum hebben door de werkloosheidsvergoeding maar vroeger aangegane financiële verbintenissen niet meer kunnen nakomen (zoals bv. voor een eigen huis);
- zelfstandigen die plotsklaps in de ellende verzeilen door het bankroet van hun kleine of middelgrote onderneming;
- gekwalificeerde kaders zonder werk, met hoge gezinsuitgaven;
- jonge buitenlandse werknemers zonder beroepskwalificaties;
- vrouwen zonder pensioen of voldoende middelen, die dikwijls geïsoleerd zijn en geen toegang meer hebben tot de arbeidsmarkt.

430. Uit solidariteit, die we algemeen verplicht zijn tegenover armen en zwakkeren, zet de EVP zich in voor een actief beleid voor de armoedebestrijding. Ondanks de huidige economische recessie en de lege staatskassen mogen ze door de solidaire gemeenschap niet aan hun lot worden overgelaten. Het in het Verdrag van Maastricht verankerde subsidiariteitsbeginsel verplicht in eerste instantie de Lidstaten dit ernstig probleem aan te pakken. De Unie mag zich echter daardoor niet ontslaan voelen om ook te werken aan de oorzaken van armoede en sociale uitsluiting en de ermee gepaard gaande hoge sociale kosten, groeiende spanningen en verspilling van menselijk kapitaal.

431. De EVP eist in dit verband o.a. volgende maatregelen:

- een aanpassing van de pensioenen aan de loonevolutie en financiële steun voor zieken en gehandicapten volgens hun noden;
- een aangepaste bescherming tegen individuele en collectieve ontslagen en de gevolgen ervan;
- een onderzoek van steun- en hulpmaatregelen voor crisisgebieden;
- een bevordering van de inzet van privé-organisaties (NGO's) die op vrijwillige basis solidariteitshulp bieden;

- de ontwikkeling van opleidingssystemen met de gepaste voorzieningen voor herscholing of beroepsvervolmaking van werklozen;
- de financiële herwaardering van programma's voor armoedebestrijding en de efficiënte toepassing van maatregelen tegen sociale uitsluiting, voorzien in het kader van de structuurfondsen en de versterking en verdieping van programma's voor gehandicapten.

Perspectieven voor de ouderen

- 432.** De sterke aangroei van de groep 60-plussers (meer dan 68 miljoen in de Europese Unie), de demografische ontwikkeling, evenals de door betere geneeskunde en hygiëne verlengde levensduur hebben tot een fundamentele verandering geleid in de situatie van de ouderen. Daarom past het discriminaties die louter gebaseerd zijn op leeftijd, op te heffen. Het is tevens passend de waarde van andere engagementen te erkennen teneinde het einde van het beroepsleven niet meer te beschouwen als een uitsluiting.
- 433.** De meeste ouderen zijn van mening dat ze geen hulp nodig hebben of de vraag tot hulp nog kunnen uitstellen. Het percentage van diegenen die op basis van hun fysische en psychische gezondheidstoestand nog in staat zijn aan het maatschappelijk en beroepsleven deel te nemen, neemt toe. De omvang van deze groep vereist een nieuw onderzoek van de bestaande beperkingen van de activiteit van ouderen.
- 434.** In dit verband zet de EVP er zich voor in om de pensioenleeftijd te versoepelen en voor een verenigbaarheid van pensioen met een voortzetting van de loopbaan onder voorwaarden. De versoepeling van de leeftijdsgrenzen zou kunnen samengaan met een geleidelijke afbouw van de beroepsverplichtingen, waarbij de wensen van de betrokkene in overeenstemming moeten gebracht worden met het belang van de werkgever, nl. de overdracht van beroepservaring aan de volgende generaties. De EVP wil maatregelen bevorderen die tot een soepele overgang leiden van loopbaan naar opruststelling. Daartoe behoort met name de voorbereiding op nieuwe activiteiten na de pensionering. De samenleving heeft nood aan actieve ouderen.
- 435.** Vele oudere mensen bepalen vandaag bewust hun levensvoorwaarden en keren zich tegen iedere "bejaardendiscriminatie". Ze engageren zich in verenigingen en verdedigen hun belangen en maatschappelijke participatie. De EVP steunt deze initiatieven. Daarom wil de EVP dat de bejaardenproblematiek in de context gezien wordt van de noodzakelijke solidariteit tussen generaties.
- 436.** De EVP wenst dat de Europese Unie en haar lidstaten in het kader van hun bevoegdheden regels uitvaardigen om aan ouderen het volgende te waarborgen:
- vrij verkeer en vestigingsrecht in iedere Lidstaat naar keuze, conform de Europese richtlijnen;
 - overdracht van verzekerings- en pensioenrechten;

- gunstarieven voor het gebruik van openbaar vervoer en openbare diensten (seniorenpas) in het kader van de algemene promotie op alle niveau's van het openbaar vervoer voor ouderen.
- 437.** De bijdrage die de ouderen aan de Europese eenmaking kunnen leveren mag niet onderschat worden. Het Europees Seniorenparlement, dat in november 1993 voor het eerst vergaderd heeft, is daarvan een goed voorbeeld. De EVP steunt verder dergelijke initiatieven.
- 438.** De initiatieven om oudere mensen toe te laten actief te blijven, mogen ons echter niet van de verplichting ontslaan om ook de levensvoorwaarden van diegenen te verbeteren die op bescherming en bijstand zijn aangewezen om economische of gezondheidsredenen of dalende zelfstandigheid. In dit verband vestigt de EVP de bijzondere aandacht op het groot aantal voor wie ouderdom inkomensverlies tot onder de armoedegrens betekent. Het gaat om mensen, vooral vrouwen, die tijdens hun actief leven geen of niet voldoende bijdragen betaald hebben om pensioenrechten te verwerven. Daarom
- moet zonder dralen geleidelijk een proces ingeleid worden om sociale zekerheidsrechten te individualiseren;
 - moet voor de pensioenberekening de periode voor de opvoeding van kinderen of voor zorg voor bejaarden of gehandicapten in aanmerking genomen;
 - moet het aantal woningen voor ouderen die een minimum aan comfort bieden en toelaten het contact met familie en burens te onderhouden, verhoogd worden.
- 439.** De EVP wil dat het verblijf van ouderen in familiale kring bevorderd wordt. Afgezien van het feit dat dit het best aan de behoeften van de oudere beantwoordt en dat het ook zijn vereenzaming tegengaat, is het ook kostenmatig de beste oplossing: aldus worden de samenleving kosten voor rust- en verzorgingstehuizen bespaard. Gezinnen die bereid zijn ouderen op te nemen en te verzorgen, moeten financieel, fiscaal en materieel beter gesteund worden, door de diensten uit te breiden die deze zorgen tijdelijk kunnen aanbieden en door een professionele omkadering te verzekeren.
- 440.** Vitale behoeften als woning, gezondheidszorg en veiligheid moeten aan alle ouderen gewaarborgd worden. Prioritair zijn de problemen van alleenstaande, zieke en afhankelijke ouderen. Bij voorkeur moeten ze thuis verzorgd worden, wat met overheidsmiddelen moet aangemoedigd en gesteund worden. Er moeten echter ook bijzondere inspanningen geleverd worden om aangepaste rust- en verzorgingsinstellingen met medische bijstand ter beschikking te stellen. Bijzondere aandacht moet geschonken worden aan de opvang van geesteszieken.
- 441.** Zware financiële lasten door langdurige verzorgingsperiodes, moeten apart verzekerd worden in het kader van de sociale zekerheid.
- 442.** Ter verbetering van de levenskwaliteit van ouderen ijvert de EVP bovendien voor:
- versterking van het wetenschappelijk onderzoek over de fysiologische en psychische veroudering;
 - afschaffing van iedere discriminerende leeftijdsgrens;

- bevordering van de sociale, economische, politieke en culturele participatie van ouderen;
- betere mogelijkheden voor permanente vorming en vergemakkelijken van de toegang van ouderen tot culturele manifestaties en instellingen.
- oprichting van ouderenadviesorganen op alle niveau's, van de gemeente tot de Europese Unie;
- bevorderen van vrijwilligerswerk voor bijstand en begeleiding van ouderen;
- de verschillende transportmiddelen beter aanpassen aan de specifieke noden en mogelijkheden van ouderen;
- de ontwikkeling van de structuren en procedures van de gezondheidszorg en preventie;
- bijzondere inspanningen om de veiligheid te waarborgen op straat, in het verkeer en in de samenleving in het algemeen.

Perspectieven voor de jongeren

- 443.** De jongeren vertegenwoordigen 21% van de totale bevolking van de Europese Unie. De Europese eenmaking zal niet voltooid worden zonder de steun en de overtuiging van de jongeren. Zij beleven Europa reeds als een concrete realiteit.
- 444.** De EVP is van oordeel dat het geheel van de voorgestelde maatregelen om de werkloosheid te bestrijden en een betere vorming te verzekeren ook de integratie van jongeren in het beroepsleven bevordert.
- 445.** De Europese Unie heeft verschillende beleidsvormen ontwikkeld die de beroeps- en sociale situatie van jongeren betreffen evenals programma's die hun mogelijkheden tot mobiliteit verhogen. (Europees Social Fonds, ERASMUS, COMET, PETRA, LINGUA, "Youth for Europe"). Het Verdrag van Maastricht heeft de Europese Unie op dit vlak verschillende bevoegdheden toegekend (artikels 126-127: beroepsopleiding, vorming, jeugd).
- 446.** De EVP erkent de rol van de jeugdverenigingen met name in de strijd tegen het racisme en in de ontwikkeling van een democratische reflex bij jongeren.
- 447.** De EVP verbindt zich met name volgende politieke initiatieven te steunen en te bevorderen:
- in overleg met de jeugdverenigingen het geheel van Europese beleidsvormen die de jongeren betreffen, coherent uit te werken, in eerbied voor eenieders verantwoordelijkheden;
 - steun te verlenen aan een ambitieus beleid van beurzen en diverse steun, van erkenning van gedeeltelijke opleiding in een andere lidstaat gevolgd en aan een massale verhoging van de middelen voor programma's van jongerenuitwisseling. Dit zou tevens kunnen onder vorm van beroepsstages of ontdekkingsklassen voor leerlingen uit het basisonderwijs. Op termijn zouden minstens 30% van de jongeren

een deel van hun studies moeten kunnen doen dankzij deze programma's (door de mogelijkheden uit te breiden tot de totnogtoe verwaarloosde vakken als geschiedenis of moderne letteren);

- steun te verlenen aan de kennis van andere culturen via de taal waarin ze zich uitdrukken. Het leren van andere talen van de Unie, met inbegrip van de minder verspreide, moet vanaf het kleuterniveau worden aangemoedigd;

- het bevorderen van nationale agentschappen voor stages en werkaanbiedingen in andere lidstaten;

- door een aangepaste financiering de initiatieven en werking van de Europese jongerenorganisaties steunen;

- het steunen van wederzijdse kennis en uitbreiden van systemen als de "jongerenkaart" die de Europese affiniteit kunnen versterken;

- het steunen van initiatieven die de schoolplichtige leeftijd op minimum 16 jaar willen brengen;

- het bevorderen van Europese programma's om militaire dienstplicht of burgerdienst te vervullen in een andere lidstaat met andere jonge Europeanen.

HOOFDSTUK V

Voor een Europa van recht en menselijkheid

501. Ervan bewust dat echte vrede onmogelijk is waar de waarden als vrijheid, gelijkheid, rechtvaardigheid en solidariteit niet in praktijk worden omgezet, bevestigt de EVP dat er geen vrede kan zijn zonder maatschappelijke ontwikkeling, waaraan eenieder op gelijke wijze kan deelnemen.

Verdediging van de mensenrechten in de wereld

502. Het voorbije decennium heeft op indrukwekkende wijze aangetoond dat over de hele wereld steeds meer mensen snakken naar vrijheid en democratie. In een vrije samenleving kunnen alle burgers participeren aan het overheidsgebeuren en aldus bijdragen tot de versteviging van de democratische structuren.
503. Mensenrechten en democratie gaan hand in hand. Hun basisprincipes moeten steeds weer geactualiseerd en herhaald worden. Dit geldt zowel voor de ontwikkelde Westerse democratieën als voor alle andere. Een onafhankelijke rechtsmacht is onmisbaar om de eerbiediging ervan te verzekeren.
504. Behoud en ontwikkeling van de democratie winnen wereldwijd aan belangrijkheid in de mate dat de ideeën van vrijheid en gelijkheid, van solidariteit en rechtvaardigheid voor steeds meer mensen werkelijkheid worden. Wij, christen-democraten zetten ons hiervoor vastberaden in, in Europa en in de wereld.
505. Opdat de wetgeving van de Europese Unie in overeenstemming zou zijn met de vereisten van de mensenrechten, moet de Europese Unie als dusdanig onmiddellijk toetreden tot de Conventie van de Rechten van de Mens.
506. Als vele, en uiteindelijk alle mensen van vrijheid en gelijkheid, van solidariteit en rechtvaardigheid moeten kunnen genieten, moeten we ook daadwerkelijk de wil tot democratie en mensenrechten steunen in die staten waar deze nog niet gerealiseerd zijn. De eerbied voor de mensenrechten en het invoeren van democratische structuren moeten de leidraad zijn van het beleid voor ontwikkelingssamenwerking.
507. De EVP kent aan de Europese Unie grote verantwoordelijkheid toe voor de verdediging en verspreiding van de Mensenrechten. De EVP is solidair met de door dictatoriale regimes onderdrukte volkeren. In dit verband verwacht de EVP:
- dat het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid waakt over de volledige eerbiediging van het volkerenrecht en de conventies, verdragen en resoluties van de VN;
 - dat de landen van de Europese Unie bij de VN de aanstelling voorstellen van een Hoge Commissaris voor de Mensenrechten;
 - dat de Europese Unie morele, politieke en (eventueel via de NGO's) financiële steun verleent aan de democratische bewegingen die strijden voor de eerbiediging van de Mensenrechten. Daarbij denken we met name aan de bewegingen in

autoritaire en totalitaire staten;

- dat de Europese Unie gemeenschappelijke maatregelen neemt tegen de schending van de Mensenrechten, die geval per geval moeten worden beoordeeld; hierbij moeten zowel diplomatieke acties als verschillende vormen van sancties worden overwogen;

- dat de Europese Unie alles in het werk stelt opdat de fundamentele rechten (waarvan de schending zelfs niet in geval nood aanvaardbaar is) zouden worden ingeschreven in de samenwerkingsverdragen met derde landen of groepen van derde landen.

Tegen uitsluiting, racisme en vreemdelingenhaat

508. De EVP zet zich in in de strijd tegen uitsluiting, marginalisering en discriminatie. Dit beantwoordt aan de traditie van sociaal engagement die het kenmerk is van de christen-democraten. Dit betekent evenwel niet dat de lasten voor zorgen, sociale integratie of maatschappelijke opvoeding uitsluitend door de staat en de overheid moeten worden gedragen.
509. De kwaliteit van de samenleving in Europa moet worden afgemeten aan haar vermogen tot integratie, onderlinge zorg en verantwoordelijkheid. Het niveau van sociale voorzieningen moet de zwakkeren en zij die uit de arbeidsmarkt zijn gesloten, toelaten aan het maatschappelijk leven deel te nemen.
510. Maatschappelijke voorzieningen die participatie zonder uitsluiting waarborgen evenals een sociale zekerheid die toegankelijk is voor iedere persoon in nood, vormen de belangrijkste kenmerken van een menselijke samenleving. De Europese Unie moet zich tot doel stellen een einde te maken aan armoede en sociale uitsluiting. Ze zijn nl. strijdig met de democratische waarden en principes waarop de Europese samenleving berust en ze verhinderen de personen die ze moeten ondergaan hun elementaire rechten uit te oefenen. Daarom moet de uitgesloten de mogelijkheid worden geboden zich te laten horen en hun rechten te laten gelden.
511. Het principe van de democratie beantwoordt aan het pluralisme van onze samenleving. Het moet worden levend gehouden op basis van gemeenschappelijke waarden en principes. Tegelijk moeten minderheden en afwijkende meningen worden beschermd tegen racistische en xenofobe aanvallen en tegen gelijk welke vorm van discriminatie. Maatschappelijke integratie moet gebaseerd zijn op vrije en vrijwillige aanvaarding van gemeenschappelijke waarden en mag nooit worden opgelegd of verhinderd.
512. Daden van racisme, chauvinisme, vreemdelingenhaat of agressief hypernationalisme drukken onzekerheid en angst uit voor de gevolgen van de val van communistische regimes, van migratiegolven en van de economische crisis. De EVP veroordeelt de onsolidaire reacties onder welke vorm of waar ook ze zich voordoen. De overheden van de lidstaten worden geacht actief en vastberaden over de rechten te waken van al diegenen die zich op hun grondgebied bevinden. De nationale overheden moeten met alle beschikbare middelen ageren tegen uitingen van vreemdelingenhaat en fundamentalisme die met geweld andere overtuigingen willen bestrijden.

Rechten en plichten van de minderheden

- 513.** Het behoren tot een bepaalde gemeenschap en patriotisme zijn inherent aan het menselijk bestaan en dus volledig legitiem. Het nationalisme is echter niet aanvaardbaar als het absoluut wordt en andere waarden en verantwoordelijkheden ontkent zoals loyaliteit tegenover de democratische staat en of de rechten van minderheden.
- 514.** Nationale minderheden hebben specifieke kenmerken. Volgens de definitie van de Raad van Europa (die de EVP overneemt) gaat het om "groepen van personen in een Staat die
- op het grondgebied van die Staat verblijven en er burger van zijn;
 - oude, vaste en duurzame banden met deze Staat onderhouden;
 - zich onderscheiden door specifieke etnische, culturele, religieuze of linguïstische kenmerken;
 - voldoende representatief zijn maar toch minder talrijk dan de rest van de bevolking van die Staat of de regio van die Staat;
 - doordrenkt zijn van de wil om samen de karakteristieken van hun gemeenschappelijke identiteit te vrijwaren, met name hun cultuur, tradities, godsdienst of taal."
- 515.** Wij beschouwen de bescherming van de rechten van nationale minderheden vooral als een zaak van bevordering van de fundamentele mensenrechten. Daarom heeft de eerbied voor de individuele rechten uiteindelijk voorrang op de waarborgen aan nationale minderheden.
- 516.** De Staat heeft de taak de openbare justitie, democratie en veiligheid te bevorderen: een deel van deze opdracht bestaat erin de voorwaarden te scheppen waarin de nationale minderheden de voor hun identiteit essentiële kenmerken kunnen ontwikkelen, zoals taal, godsdienst en cultuur.
- 517.** Problemen betreffende nationale minderheden kunnen slechts een bevredigende oplossing vinden in een politiek kader dat berust op democratie en rechtsstaat. De leden van nationale minderheden moeten de Grondwet en wetten eerbiedigen van de Staat waarvan ze burger zijn. Anderzijds moet de Staat in het kader van zijn democratische rechtsorde het recht van de minderheid erkennen om te bestaan en haar eigen waarden te ontwikkelen. In elk geval moeten de basisprincipes van rechtvaardigheid, solidariteit, democratie en mensenrechten worden eerbiedigd. Goede nabuurschap, wederzijds vertrouwen, oprechtheid en verdraagzaamheid zijn essentiële bestanddelen van een christendemocratisch beleid voor vrede tussen naties en in de Staat.
- 518.** De natie als gemeenschap is belangrijk voor het leven van de mensen. Maar ze is dat niet alleen. Gezin, gemeente, regionale en supranationale gemeenschappen evenals bv. Kerken, geloof, arbeidsplaats, enz. zijn levenssferen die elk een eigen en van elkaar onderscheiden bestaanrecht hebben.
- 519.** De nationale minderheden zijn in eerste instantie en overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel zelf verantwoordelijk voor de uitoefening van hun rechten. Op vlak van godsdienst, onderwijs, taal en cultuur kunnen ze de belangen van hun gemeenschap behartigen door eigen initiatieven op plaatselijk of nationaal vlak, bv. het oprichten van private verenigingen en sociale, culturele en politieke or-

organisaties. Representatieve organisaties moeten de bescherming van het cultureel erfgoed bevorderen door het oprichten van eigen scholen, massa-media, enz. Dergelijke gedifferentieerde verantwoordelijkheid is vooral aangewezen in landen waar verschillende nationale gemeenschappen zich vermengd hebben. Gelet op de toenemende mobiliteit van de mensen in Europa, is een dergelijke aanpak zeer belangrijk.

520. In geval van sterke plaatselijke concentratie van bepaalde nationale minderheden, kunnen hun rechten een of andere vorm aannemen van lokaal of regionaal zelfbestuur. Deze autonome instanties moeten bestuurlijke bevoegdheden hebben voor de domeinen die belangrijk zijn om het nationaal karakter van de betrokken minderheid te behouden.
521. Het recht op onderwijs in de moedertaal, op eigen godsdienst en cultuur, zijn onvervreemdbare rechten. De Staat moet deze rechten eerbiedigen. In samenlevingen met meer dan één nationale minderheid moeten verschillende onderwijsopties aangeboden worden. De Staat moet de voorwaarden scheppen om dit mogelijk te maken. De Staat mag niet discrimineren, noch tussen leerlingen van verschillende nationale groepen, noch tussen de verschillende scholen, en moet zo gelijke kansen bieden voor iedereen. In dezelfde geest moet de Staat gelijke toegangskansen tot de arbeidsmarkt bevorderen voor leden van nationale minderheden. Indien de nationale minderheden over regionale autonomie en onderwijsbevoegdheden beschikken, moeten ze het onderwijs in de taal die door een meerderheid in de staat gesproken wordt, op minstens hetzelfde niveau verzorgen als het onderwijs in de taal van de meerderheid van de regio.
522. In een pluralistische samenleving moeten radio, televisie en geschreven pers de waarden weergeven van de verschillende groepen en gemeenschappen. Nationale minderheden moeten het recht hebben hun eigen zenders en geschreven pers op te richten, eventueel met overheidshulp. Indien de Staat radio en TV inricht, moeten de nationale minderheden in verhouding tot hun belangrijkheid een evenwichtig aandeel hebben in de culturele en godsdienstige programma's in hun eigen taal.
523. Bilaterale akkoorden tussen buurlanden over de bescherming van de rechten van de minderheden, kunnen bijdragen tot een oplossing van hun problemen. Op deze wijze kunnen de minderheden "een brug tussen de Staten" worden.
524. De aanbeveling 1201 (1993) van de Raad van Europa betreffende een toegevoegd protocol bij de Europese Conventie van de Rechten van de Mens, moet resoluut gesteund worden. De ratificatie van dit protocol moet een voorafgaande voorwaarde worden om lid te kunnen worden van de Raad van Europa.
525. Wij christen-democraten, geloven in de eenmakende kracht van de christelijke waarden en de Europese cultuur. Ze worden geleid door dezelfde principes: rechtvaardigheid en vrede, solidariteit en subsidiariteit. We zijn ervan overtuigd dat het Europees eenmakingsproces de beste kansen biedt om de problemen betreffende de nationale minderheden het hoofd te bieden en op te lossen. Dankzij dit proces is de desintegrerende kracht van de nationale grenzen reeds afgenomen en is er hoop dat ze in de toekomst volledig zal verdwijnen. De Europese Unie kan het kader worden voor nieuwe relaties in Europa.

Interne veiligheid en strijd tegen de criminaliteit

- 526.** De burgerzin moet bevorderd worden. Strijd tegen criminaliteit, veiligheid en eerbied voor de wet zijn in eerste instantie een zaak van de burger zelf. Wij hechten bijzonder belang aan burgerzin en moraliteit in het openbaar leven. In dit verband zien we volgende taken:
- waar mogelijk moeten kleinere gemeenschappen hersteld of beter beschermd worden;
 - er moet voorrang gegeven worden aan de strijd tegen de uitsluiting van minderheden. Hun sociale en culturele integratie en de participatie van gemarginaliseerde groepen en personen aan het sociale leven moeten worden bevorderd;
 - instellingen die actief zijn op opvoedkundig vlak of dat van de politieke of sociale vorming en informatie verdienen bescherming en steun;
 - overheden moeten uit de anonimiteit treden en open en aanspreekbaar voor de burger zijn.
- 527.** De strijd tegen de georganiseerde en internationale misdaad vereist zowel de mobilisering van mensen, financiële middelen, technologie en creativiteit als nauwe samenwerking op internationaal vlak. Een reële bescherming tegen de grote en kleine criminaliteit is nodig voor het behoud van de kwaliteit van het leven en met het oog op de ontwikkeling van de Europese cultuur. Een intensivering van het beleid tegen de criminaliteit is nodig om het hoofd te bieden aan gewelddadige agressie en wetsovertredingen, milieudelicten, fraude en georganiseerde misdaad.
- 528.** Misdaadbestrijding is één der essentiële taken van de overheid. Wanneer de burgers zich niet meer veilig voelen, verliezen ze het vertrouwen in hun bestuurders.
- 529.** De interne veiligheid in Europa hangt vooral af van de samenwerking van de staten in de strijd tegen de georganiseerde misdaad. Hierbij mag niet uit het oog worden verloren dat terrorisme en verschillende vormen van georganiseerde misdaad interactief zijn. Een gemeenschappelijk beleid van de Europese Unie voor en een coherente visie op de strijd tegen de georganiseerde misdaad zijn een noodzakelijk complement op de realisatie van de Interne Markt.
- 530.** De EVP vraagt inzake de strijd tegen de georganiseerde misdaad een nog nauwere samenwerking tussen de verantwoordelijken voor de veiligheid in de verschillende Lidstaten. Op het vlak van preventie moet de geïnstitutionaliseerde samenwerking worden versterkt en de mogelijkheid bieden dat er ook staten aan kunnen deelnemen die niet tot de Europese Unie behoren.
- 531.** Om tot een gemeenschappelijk beleid voor interne veiligheid in de Europese Unie te komen, stelt de EVP volgende maatregelen voor:
- intensivering van de samenwerking tussen de voor de veiligheid bevoegde autoriteiten op Unie- en internationaal niveau
 - oprichting van een globale, multilaterale documentatie over de aard en verschijningsvormen van de georganiseerde misdaad, evenwel met een adequate bescherming van de privacy (de interventie moet in verhouding staan tot de strafbare

handeling);

- vereenvoudiging van de grensoverschrijdende samenwerking op vlak van veiligheidsbeambten, rechtbanken en parketten;

- oprichting van een efficiënt juridisch instrument om snel grensoverschrijdende bevoegdheidsconflicten te regelen, met name inzake gerechtelijke strafprocedure;

- regelingen in het bestrijden en verhinderen van de "witte boord criminaliteit";

- controle en eventueel uitbreiding van de lijst van universeel strafbare handelingen in het kader van multilaterale akkoorden.

532. Wij willen dat in deze interne strijd de Europese Unie in de vuurlijn staat. Daarom vragen we een krachtig beleid van de organen van de Unie, die over efficiënte middelen moeten kunnen beschikken voor controle en bestraffing, evenals een systematische samenwerking tussen politie- en overheidsdiensten van de Lidstaten.

533. Controles aan de buitengrenzen moeten efficiënt zijn, versterkt worden en door politiediensten van de Europese Unie gecontroleerd worden; daartoe moet een afgestemde legitimatieplicht worden ingevoerd. Daarom vraagt de EVP de lidstaten om het akkoord over de buitengrenzen zonder dralen te ondertekenen, te ratificeren en toe te passen evenals een akkoord over een Europese informatiedienst (EID) af te sluiten.

534. De fiscale en bancaire regelsystemen moeten binnen de Unie op elkaar worden afgestemd om te vermijden dat misdadigers zich aan belastingsplicht en andere financiële controlemechanismen onttrekken (witwassen van misdaadgeld).

535. De EVP vraagt de onmiddellijke uitwerking van een akkoord over de oprichting van de Europese politiemacht EUROPOL. Deze conventie moet aan EUROPOL de taak toevertrouwen alle vormen van georganiseerde misdaad te bestrijden, er uitvoerende bevoegdheid aan toe te kennen en onder de verantwoordelijkheid te plaatsen van de Europese Commissie, die op haar beurt onderworpen moet zijn aan de controle door het Europees Parlement en het Europees Gerechtshof.

536. Eén der politieke prioriteiten is de actie tegen de internationalisering en professionalisering van de misdaad en tegen de vorming en ter beschikking hebben van reusachtige kapitalen door deze misdaadorganisaties. Indien deze strijd niet succesvol is, kan de dreiging die totnogtoe uitging van totalitaire staten, overgenomen worden door de internationale georganiseerde misdaad.

537. In de Verenigde Naties en de multilaterale financiële instellingen moet een streng beleid gevoerd worden om de overheden en staten te sanctionneren die onderdak bieden aan misdadigers of hun kapitalen. Daartoe moet een code worden ontwikkeld met duidelijke criteria die, in bepaalde gevallen het ook mogelijk maken de nationale grenzen te overschrijden om de misdaad te bestrijden of te bestraffen. Een efficiënte bestrijding van het "witwassen" van geld zal niet mogelijk zijn zonder een minimale controle van de internationale financiële markten.

Drugsbestrijding

538. Wij zetten ons in voor een versterking van de strijd tegen drugmisbruik en -handel. De Lidstaten en de Europese Unie moeten hun actie versterken om deze gesel uit te roeien, die een steeds groter aantal Europese burgers treft. De verantwoordelijkheid voor deze versterkte actie betreft ook de regionale en lokale besturen, de private hulporganisaties en andere, culturele verenigingen die daadwerkelijk het verslavingsgevaar bestrijden. Ze moeten voldoende middelen ter beschikking krijgen.
539. De "drugsectie" van EUROPOL, voorloper van de Europese politiemacht EUROPOL en opgericht bij ministerieel akkoord van juni 1993, moet door alle Lidstaten gesteund worden om de strijd tegen de illegale drughandel Europees te coördineren. Uiteindelijk moet de ministeriële conventie over de "drugsectie" van EUROPOL vervangen worden door een conventie tussen de Lidstaten die tevens de parlementaire en de gerechtelijke controle regelt.
540. Drugmisbruik is een sociaal probleem. Er moet een uitgebreid opvoedingsprogramma ter preventie van het druggebruik worden uitgewerkt in samenwerking met ouders, opvoedingsinstellingen, geneesheren en media.
541. Alle lidstaten moeten de nodige maatregelen nemen om de verslaafden aan "hard drugs" op te vangen en hen toegang te geven tot behandelingen voor verzorging en ontwenning. Medische bijstand aan verslaafden moet verzekerd worden.
542. Behalve de middelen voor medisch gebruik en onder dokterstoezicht, moeten productie, distributie en gebruik van drugs steeds illegaal blijven, onafhankelijk van de hoeveelheid, de kwaliteit of de aard van de drug. De wetgeving moet bovendien onderscheid maken tussen de gebruiker en het misdaadmilieu.
543. Op vlak van de Unie moet de wetgeving op verdovende middelen evenals het strafrecht betreffende drughandelaars en de verbeurdverklaring van hun goederen geharmoniseerd worden om het "drugtoerisme" tegen te gaan en aldus te vermijden dat de drughandel zich verplaatst naar landen waar minder streng wordt opgetreden.
544. Alle lidstaten van de Europese Unie en alle landen die willen toetreden, moeten de VN-Conventies van 1961, 1967 en 1988 ratificeren en toepassen. De financiële steun aan de UNFDAC en de bilaterale en multilaterale akkoorden voor de heroriëntering van de landbouw in landen die van de productie en uitvoer van drugs afhankelijk zijn, moeten verbeterd worden.

Gemeenschappelijk immigratie- en vluchtelingenbeleid

545. De migratiedruk die de laatste jaren vanuit alle hoeken op Europa weegt, wordt een probleem voor alle lidstaten van de Europese Unie. Het verdwijnen van de binnengrenzen en dus de mogelijkheid tot vrij verkeer binnen de twaalf landen van de Unie, vereist een gemeenschappelijk immigratiebeleid, dat bij machte is de immigratieprocedures te coördineren en de pijnlijke gevolgen van illegale immigratie en de uitbuiting van illegale migranten kan vermijden. De EVP verheugt er zich over dat de lidstaten in het Verdrag van Maastricht voorzien hebben dat bepaalde domeinen zoals asielbeleid, immigratiebeleid en het beleid tegenover staatsburgers

uit derde landen beschouwd worden als zijnde van gemeenschappelijk belang.

Op basis van hun traditie en hun morele en historische verantwoordelijkheid, moeten de Europeanen verder in christelijke en humanistische geest een opvangbeleid voeren voor personen die wegens hun afkomst, godsdienst of politieke overtuiging vervolgd worden en asiel zoeken in Europa. Vanuit dit oogpunt moet de Europese Unie onmiddellijk toetreden tot de Conventie van de Rechten van de Mens.

546. In dit verband moet de Europese Unie:

- een (herzienbare) lijst opstellen van veilige herkomstlanden;
- de notie "eerste gastland" eenvormig interpreteren;
- akkoorden tussen de lidstaten bevorderen over de verantwoordelijkheid in de behandeling van asielaanvragen;
- in het Europees Gerechtshof een afdeling oprichten voor kwesties betreffende asielzoekers en vluchtelingen;
- gemeenschappelijke quota voor de opname van vluchtelingen nastreven, die volgens de Hoge Commissaris niet naar hun land of regio kunnen terugkeren;
- door politieke, economische en ecologische oplossingen evenals door het verhinderen van gewapende conflicten, vluchtelingenstromen vermijden;
- zich inzetten voor een exportverbod van wapens uit lidstaten naar spanningsgebieden en voor rechtvaardige economische structuren; een preventief beleid biedt de beste basis om vluchtelingenstromen te vermijden;
- haar economische en ontwikkelingshulp versterken aan de Derde Wereldlanden en van Oost- en Centraal Europa, met name die landen die massaal vluchtelingen opnemen;
- met de middelen waarover ze beschikt, het recht te verdedigen van ieder burger zijn land te verlaten en er ook weer te keren; niemand mag uit zijn vaderland verbannen worden.
- de oprichting bevorderen van een Europees Instituut dat het gemeenschappelijk immigratiebeleid moet coördineren.

547. De Hoge Commissaris van de VN voor de Vluchtelingen speelt een centrale rol in de oplossing van vluchtelingenproblemen. Voor de EVP moet een Gemeenschappelijk vluchtelingenbeleid zich baseren op de uitvoering door de Europese Unie van het Vluchtelingenakkoord van Genève van 1951 en het Toegevoegd Protocol van New York van 1967. Hierdoor wordt de vluchteling ervoor behoed terug gestuurd te worden naar een land waar hij vervolgd wordt wegens zijn politieke of godsdienstige overtuiging, zijn ras, nationaliteit of het behoren tot een bepaalde sociale groep.

548. De migratiebewegingen in Europa verschillen van land tot land in omvang en oorzaken. Zo verschilt ook de situatie van de immigranten zowel inzake taal, cultuur en maatschappelijke verhoudingen als inzake integratiegraad en algemene of beroepsopleiding.

549. De EVP zet zich vastberaden in voor een immigratiebeleid van de Unie dat door volgende principes geïnspireerd wordt:

- de Unie moet een maximale inspanning leveren voor de ontwikkeling van Derde Wereldlanden, nieuwe democratieën in Centraal- en Oost-Europa en in overbevolkte Middellandse Zee-landen. In het eigen belang van de Unie en om ethische redenen moet de immigratie het resultaat van vrije keuze zijn en niet uit noodzaak;

- de Europese Unie moet de burgers uit derde landen die in de Unie als werknemer worden opgenomen, dezelfde rechten garanderen als de werknemers van het land waar ze verblijven en werken; iedere vorm van ongelijke behandeling moet worden uitgesloten en hun vestiging met hun familie moet worden aangemoedigd. Het vrij verkeer binnen de Unie moet bijgevolg aan al diegenen toegekend worden, die legaal op het grondgebied van de Unie verblijven.

550. In alle voorstellen betreffende de problemen van buitenlandse werknemers moet ervan uitgegaan worden dat solidariteit een essentieel en algemeen principe is van het sociaal beleid. Solidariteit geldt voor alle mensen, ongeacht hun ras, godsdienst of sociale herkomst.

HOOFDSTUK VI

Voor een leefbaar Europa

601. De Europese Volkspartij wil de natuurlijke leefomgeving in Europa en de wereld vrijwaren en eerbiedigen. Als christen-democraten willen we de taak opnemen om de aarde bewoonbaar en vruchtbaar te houden voor onze kinderen. De komende generaties moeten ook kunnen leven in een gezond en menswaardig milieu en kunnen genieten van het natuurschoon en van de verscheidenheid van fauna en flora. De vrijheid van de mens betekent voor ons ook verantwoordelijkheidsbesef tegenover de Schepping.

Bescherming en gezondmaking van de natuurlijke omgeving

602. Wij beschouwen de gezondmaking en bescherming van het milieu als één der grootste uitdagingen voor de komende jaren. De stijgende kosten door uitputting en vernieling van het milieu kunnen niet langer door de overheid - door ons allen dus - gedragen worden. Ze moeten door de vervuilers betaald worden, die overigens ook voor hun sociaal schadelijke houding rekenschap moeten geven. De richtsnoeren van ons milieubeleid zijn de preventie en het principe van "de vervuiler betaalt".

603. De kwaliteit van het milieu moet zelf een waardevol economisch product worden. Wij ijveren ervoor dat de voorkeur van de consument steeds meer naar die producten gaat die qua productie en eigenschappen milieuvriendelijk zijn. Het gebruik van een kwaliteitslabel ("eco-label") voor producten die minder vervuilend zijn dan vergelijkbare producten, moet worden aangemoedigd.

604. Het aandeel van de milieukosten in de totale kosten moet herkenbaar en efficiënt zijn: in een systeem van ecologische en sociale markteconomie heeft de milieubelasting een berekenbare economische prijs. In dergelijk systeem zijn de kosten van de belasting van het milieu bijgevolg evenzeer berekenbaar als de besparingen die worden gerealiseerd door een vermindering of gehele verdwijning van de milieubelasting. Vanuit het oogpunt van de werkelijke kosten moet het principe "de vervuiler betaalt" worden toegepast.

605. Verbodsbepalingen moeten tot het noodzakelijke worden beperkt. In een markteconomie zal het milieubeleid eerst onderzoeken door welke economische maatregelen de milieudoelstelling kan worden bereikt vooraleer over te gaan tot verbodsbepalingen, heffingen en wettelijke verordeningen - ook al zijn ze gedeeltelijk onontbeerlijk.

606. Wij menen dat er belangrijke vooruitgang kan worden geboekt in een milieuvriendelijke productie en consumptie door het invoeren van ecologische elementen in de fiscaliteit waardoor bescherming van het leefmilieu financieel aantrekkelijk wordt gemaakt. Eerbied voor het milieu moet beloond, vervuiling moet gestraft worden.

607. Dit betekent bv. dat fossiele brandstoffen in verhouding tot hun vervuilingsgraad sterker belast worden dan andere, minder vervuilende energievormen.

608. Dit geldt met name op vlak van transport, waar door een gebrek aan kostentoe wijzing bepaalde vormen van vervoer bevoordeligd worden en dus verschillende concurrentievoorwaarden gecreëerd werden.
609. De nieuwe technologieën moeten zich ten dienste stellen van het leefmilieu. Technologische vooruitgang speelt een vooraanstaande rol in de oplossing van milieuproblemen. Vandaag reeds leveren onderzoek en ontwikkeling een beslissende bijdrage aan de vermindering van de milieubelasting en aan een zuiniger energie- en grondstoffenverbruik.
610. Lucht- en waterverontreiniging, aantasting van de ozonlaag, woudsterfte, nucleaire rampen, bodemerosie en woestijnuitbreiding evenals een stijgend energieverbruik bedreigen onze planeet. Het wordt steeds duidelijker dat alle mensen in een wereldwijde risico-gemeenschap leven wat betreft de instandhouding van de natuurlijke levensvoorwaarden.
611. Tegenover de wereldwijde milieubelasting en het ondoordacht gebruik van de Schepping stellen wij ons concept van een globaal milieupartnerschap. Daarom pleit de EVP voor een daadwerkelijke voortzetting van de Conferentie van Rio en voor de uitwerking van een internationaal akkoord.
612. Globaal milieupartnerschap betekent voor ons niet dat we de ontwikkelingslanden kunnen vrijstellen van hun eigen verantwoordelijkheid. Het is hun taak om de wettelijke en sociaal rechtvaardige economische marktstructuren op te richten om tot een vrijwaring van de Schepping bij te dragen. Maar we moeten ook onze eigen verantwoordelijkheid opnemen.
613. De voorkoming van het broeikasteffect is een enorme uitdaging voor een globaal klimaatbeleid. Daartoe moet de Gemeenschap een voorbeeld voor de anderen zijn en erin slagen de huidige CO₂-uitstoot te stabiliseren tot het jaar 2000. Fiscale en marktmechanismen die de CO₂-uitstoot kunnen stabiliseren en daarna verminderen, moeten onmiddellijk worden ingevoerd.
614. Europa is één der grootste afvalproducenten ter wereld. De voorgestelde richtlijn over vervoer en opslag van afval moet zo worden verstrengd, dat de export van gevaarlijk afval vanuit de Unie naar derde landen - OESO-landen uitgezonderd - onmogelijk wordt. Wie afval produceert moet het ook verwerken. Slechts zo kunnen we vermijden dat onze welvaart ten koste gaat van de landen van Oost-Europa en van de Derde Wereld. Prioritaire doelstelling van ons beleid moet eerder zijn het vermijden van afval dan recyclage, hergebruik of verbranding. De productie, de verdeling, het gebruik en het storten van afval moeten zo veel mogelijk in gesloten kringloop geschieden. Wij wensen dat de recyclage- en verwerkingskosten van afval worden opgenomen in de prijs van de producten en verpakkingen.
615. De toenemende verkeersstromen in de Europese interne markt moeten zo mogelijk milieuvriendelijk beheerst worden. Daartoe moet worden gestreefd naar een toename van het spoorvervoer voor personen en goederen. De milieubelasting en -kosten moeten in de vervoerprijs worden doorberekend. Bijgevolg moet er worden gestreefd naar een harmonisering binnen de Unie van de heffingen op aardolie, op voertuigen en op het weggebruik.
616. Europa moet blijk geven van zijn slagkracht en inzet voor een wereldwijd leefmilieu- en ontwikkelingspartnerschap. Niet in het minst moeten daarom protectionistische handelsbelemmeringen worden afgebouwd. Door een geleidelijke liberalisering van

de wereldmarkt krijgen de ontwikkelingslanden toegang tot afzetmarkten. De vorming van eigen kapitaal wordt aldus bevorderd en zo kunnen ze makkelijker milieuvriendelijke ontwikkelingsinvesteringen aan.

- 617.** Het milieubeleid is een eigen taak van de Europese Unie. Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel moet de Unie zich richten op die probleemgebieden die een gemeenschappelijke aanpak vereisen. De Unie moet ervan uitgaan dat een strikt preventief milieubeleid een investering voor de toekomst is, die ecologisch en economisch de moeite loont. Ze moet daartoe de gepaste maatregelen ontwikkelen en waarborgen. Milieubescherming verzekert op lange termijn de bestaansgrond van de Europese economie.
- 618.** Milieubeleid in het kader van de Europese Unie heeft zijn waarde bewezen. Op vele vlakken van milieubescherming heeft de Unie belangrijke maatregelen genomen met name op het gebied van chemische producten, afvalindustrie, water- en luchtverontreiniging.
- 619.** De milieuproblemen zijn echter dringender geworden. De woudsterfte heeft met name de noodzaak aangetoond van verdere maatregelen tegen de luchtverontreiniging. Maar er moet ook opgetreden worden om zware ongevallen, vooral in de chemische sector, te vermijden. De groeiende problemen van afvalverwerking vragen om een gemeenschappelijke oplossing. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de bodembescherming.
- 620.** De EVP is voorstander van het vaststellen van een communautaire milieubeschermingstandaard op hoog niveau. We willen daarbij de juridische en institutionele mogelijkheden ten volle benutten. Naast de strikte toepassing van het preventieprincipe houdt dit tevens in de milieubelangen sterker te laten doorwegen in de regionale en structuurpolitieke maatregelen, met name in het GBL (gemeenschappelijk landbouwbeleid).
- 621.** Milieubeleid moet gebaseerd zijn op het preventieprincipe. Dit betekent dat er niet slechts in dat geval maatregelen worden genomen wanneer er reeds schade is toegebracht. De EVP wil dat schadelijke emissies zo mogelijk volledig worden uitgesloten of tot een minimum worden beperkt, rekening houdend met de technische mogelijkheden.
- 622.** Het Europees Parlement heeft een beslissende rol in de formulering van het Europees milieubeleid. Meer dan de Ministerraad of de Europese Commissie, is het EP geen belangenbehartiger van Lidstaten, maar van heel de Unie. De EVP is zich bewust van deze verantwoordelijkheid voor geheel Europa, in het belang van de ontwikkeling van een Europese milieugemeenschap.
- 623.** De EVP vraagt dat in de Europese Unie

- strengere richtlijnen worden vastgelegd ter vermindering van de uitstoot van gas-
sen van grote thermische centrales en andere verwarmingsinstallaties;

- ter bescherming van de ozonlaag het gebruik van schadelijke gassen in spuitbus-
sen op korte termijn verboden wordt, behalve in de medische sector;

- de normen voor uitlaatgassen van voertuigen verscherpt worden tot op het niveau in de VSA en het aanbod en de stimulans tot gebruik van loodvrije benzine verhoogd worden;
- maatregelen voor een zuinig energieverbruik en
- de ontwikkeling van alternatieve energie worden bevorderd.

624. De EVP verwacht van alle verantwoordelijken in de economische, wetenschappelijke, politieke en administratieve sector

- grotere inspanningen inzake afvalverwerking, met name van giftig afval;
- het creëren van een gesloten kringloop voor de afvalindustrie. Dit betekent een afvalstatistiek, een uniforme nomenclatuur, een gemeenschappelijke databank van de afvalindustrie evenals het openstellen van de markt voor de recyclingproducten.

625. De EVP vraagt alle Europese staten een uniforme veiligheidsnorm voor kerncentrales op een zo hoog mogelijk niveau te aanvaarden en deze norm te internationaliseren. De behandeling en opslag van kernafval moeten op een ecologisch verantwoorde manier verzekerd worden en het toezicht op en de controle van internationaal transport van nucleair afval moeten door Europese conventies worden verbeterd.

626. De EVP zet er zich vastberaden voor in dat

- de bescherming van grond- en oppervlaktewater alsook van ondergrondse meren wordt verbeterd en dat verdere maatregelen worden genomen om de kwaliteit van de Europese rivieren te verbeteren;
- efficiënte initiatieven ter bescherming van de zeeën worden genomen. Vooral het storten van schadelijk afval in en het verbranden van chemisch afval op zee moet worden stopgezet;
- nieuwe beschermingsgebieden vastgelegd worden, die t.a.v. de fauna van bijzondere betekenis zijn en bijdragen tot bescherming van bedreigde diersoorten.

627. Vorming op vlak van leefmilieu is een noodzakelijke basis voor een betere milieubescherming. Daarom is de EVP voorstander van een versterking van het milieubewustzijn in Europa en steunt ze alle maatregelen die daartoe bijdragen. Steeds meer mensen moeten zich van hun verantwoordelijkheid bewust worden die ze voor milieu en natuur dragen. De burgers moeten overtuigd worden van de noodzaak dat schade aan het milieu moet worden voorkomen en de economische activiteit ook moet worden onderzocht vanuit het oogpunt van het milieubeleid.

Vrijwaring en ontwikkeling van het culturele erfgoed

628. Ons tijdperk wordt gekenmerkt door sterk uiteenlopende opvattingen op vlak van normen en waarden. Het is dus van groot politiek en sociaal belang te weten hoe en door wie waarden worden overgedragen.

- 629.** Wij, christen-democraten zijn ervan overtuigd dat de politiek een aanzienlijke verantwoordelijkheid draagt bij het beantwoorden van deze vraag. Daarom zet de EVP er zich voor in dat de joods-christelijke, Westerse traditie en haar waarden worden overgedragen, waarden die mede aan de grondslag van Europa liggen. Basis van deze traditie is de eerbied voor de waardigheid en de individuele vrijheid van de menselijke persoon, die niet gemanipuleerd mag worden. Uit deze traditie is een mens- en maatschappijbeeld geboren dat eenieder die tot deze cultuurgemeenschap behoort, toch toelaat er aan deel te nemen of er zich in te integreren met behoud van de eigen identiteit.
- 630.** De ontwikkeling en overdracht van waarden vinden plaats in culturele entiteiten als school en gezin. De erkenning van hun overdragende rol door de politiek laat hen toe hun culturele opdracht te vervullen. Dit betekent voor de EVP:
- dat de overheid verplicht is in de samenleving een aangepaste plaats in te ruimen voor de instellingen die waarden ontwikkelen en overdragen. Dit houdt in dat ze de vrije keuze van de burger en zijn persoonlijke verantwoordelijkheid moet respecteren, bv. door het recht van de ouders te erkennen voor hun kinderen een school te kiezen die met hun principes overeenstemt.
 - dat aan gezin en huwelijk een beslissend belang moet worden toegekend. De overheid moet de permanente zorg en verantwoordelijkheid van de ouders of personen die zich om de kinderen bekommeren, erkennen en eerbiedigen, evenals de wederzijdse verantwoordelijkheid van de partners. Een gezinsbeleid van de staat kan geen afstand nemen van een emancipatiebeleid voor vrouwen en mannen - en omgekeerd, want beide zijn onlosmakelijk verbonden.
 - dat de overheid gehouden is de godsdienstvrijheid en de rechten van kerken en religieuze gemeenschappen te eerbiedigen evenals individuele initiatieven die uit andere filosofische opvattingen voortvloeien. Ruimte laten voor religieus en filosofisch pluralisme is een waarde op zich.
 - dat personen en verenigingen, afkomstig uit niet-europese culturele gemeenschappen, de mogelijkheden en middelen moeten hebben om zich maatschappelijk, cultureel en godsdienstig te kunnen organiseren. Dit mag niet tot getto-vorming leiden met aparte juridische of politieke regels. Bijgevolg spelen de kennis van en de eerbied voor de wetten en de taal van het gastland een vooraanstaande rol in de ontplooiing van de identiteit van niet-europese culturele gemeenschappen.
- 631.** De bescherming van de godsdienstvrijheid en van de filosofische overtuiging, het maatschappelijk engagement en de culturele verscheidenheid moeten in Europa de basis vormen van het cultuurbeleid. Het Europees cultuurbeleid zou zich moeten ontwikkelen in strikte eerbied voor het subsidiariteitsbeginsel. Het moet zich positief richten op de verschillende intellectuele en religieuze tradities die door veelzijdige uitwisseling en wederzijdse bevruchting allen met elkaar harmonisch verbonden zijn en samen de Europese cultuur uitmaken. De Europese Unie moet de kerken en religieuze gemeenschappen, evenals de andere intellectuele en geestelijke krachten als volwaardige gesprekspartners beschouwen.
- 632.** Europa heeft een buitengewoon rijk cultureel erfgoed en een groot potentieel aan artistieke creativiteit. In een steeds technischer wordende wereld is de kunst als uitdrukking van creatieve vrijheid een noodzakelijk element. De EVP heeft de taak deze vrijheid te bewaren en te verstevigen. Derhalve verwacht de EVP dat de instel-

lingen van de Europese Unie de artistieke vrijheid steeds eerbiedigen en bevorderen. In dit verband benadrukt de EVP het mandaat en de verantwoordelijkheden van de Raad van Europa en vraagt dat deze zouden worden versterkt.

- 633.** De culturele verscheidenheid in Europa is voor ons een onmisbare rijkdom die moet bewaard blijven. Deze diversiteit is Europa's sterkste punt. Daarom moet de Europese culturele verscheidenheid rechtstreeks of onrechtstreeks worden gesteund en bevorderd door de Europese wetgeving. Dit is niet in tegenspraak met het steunen van inspanningen die een gemeenschappelijk Europees cultuurbewustzijn bevorderen. De wil tot Europese eenwording vereist evenzeer begrip voor de cultuur en het geestesleven van de buurlanden als bewustzijn van de gemeenschappelijkheden in de Europese culturele ruimte. Derhalve wensen we dat leerprogramma's en jongerenuitwisselingen rekening houden met de Europese dimensie.
- 634.** Eerbied voor en kennis van de taal van de buurlanden is een belangrijke voorwaarde om de Europese culturele verscheidenheid te beleven. Wij willen dat iedere jongere op school minstens één andere Europese taal leert en dat in het kader van initiatieven van volwassenvorming de kennis van een tweede of derde Europese taal blijvend bevorderd wordt. Ook de betekenis van minder gebruikte talen in de Europese Unie moet daarbij in acht worden genomen. De eerbied voor en de gelijkheid van alle officiële en werktalen moet ook tot uiting komen in de organisatie van de Europese instellingen.
- 635.** De EVP vraagt maatregelen die gericht zijn op een beter begrip van de Europese burger van de cultuur van de buurlanden:
- betere toerusting en uitbreiding van de activiteiten van culturele instellingen en socio-culturele verenigingen, waarvan vele op het vormingswerk zijn gericht;
 - bevordering van artistieke en historische tentoonstellingen evenals van uitwisselingsprogramma's in de culturele sector;
 - betrekken van de volkskunst in uitwisselingsprogramma's;
 - voorrang geven aan culturele programma's van en voor jongeren;
 - daadwerkelijke steun aan interculturele inspanningen van steden en gemeenten.
- 636.** De EVP is voorstander van een harmonisering van de bestaande regelingen ter bescherming van musicale, literaire en andere artistieke producties.
- 637.** Europa heeft talrijke historische monumenten en andere herinneringen aan zijn verleden. Zij dragen bij tot een beter begrip van de culturele, intellectuele en politieke wortels van Europa. Deze monumenten moeten consequent en efficiënt beschermd worden op nationaal en Europees niveau.
- 638.** De EVP ziet in de elektronische media nieuwe kansen voor Europese culturele uitwisseling. De Europese Unie bevordert initiatieven op vlak van radio en televisie die bijdragen tot Europese culturele uitwisseling.
- 639.** We verwerpen iedere poging die de vrijheid van informatie en opinie door overheidsmaatregelen wil reglementeren of de meningsvrijheid door politieke, maatschappelijke of economische druk wil inperken - behalve om rechtsstatelijke

redenen die dan in ieder geval aan het pluralisme en de verscheidenheid van de programma's geen afbreuk mogen doen. Een strikte toepassing van de vrijhandel in deze zeer gevoelige sector, zou echter onvermijdelijk leiden tot een verdergaand verval van de artistieke verscheidenheid, vooral in de audiovisuele sector.

640. Het voortschrijdend proces van Europese eenwording maakt het creëren van gelijkwaardige opleidingen nodig en daarom is nauwe samenwerking inzake onderwijs onontbeerlijk. Wij zijn voorstander van een wederzijdse erkenning van alle diploma's en beroepskwalificaties, waarbij bedrijfsopleidingen sterker moeten worden ontwikkeld. Het vrije verkeer van personen is alleen dan te realiseren, wanneer de opleidingskwalificaties in alle landen van de Europese Unie erkend worden.
641. Cultuur is een Europese aangelegenheid. De verscheidenheid van godsdiensten, talen en culturen is een teken en een bron van creativiteit. De burgers moeten zich kunnen uitdrukken en ontplooien door hun geloof, hun taal, hun cultuur. Waar de vrijheid van uitdrukking en ontplooiing bedreigd wordt, zal er vastberaden moeten worden opgetreden.
642. De EVP zet er zich voor in dat de Europese Unie actief deelneemt aan de wereldwijde uitwisseling van cultuur en informatie. Ze moet tot een beleid bijdragen dat op wereldvlak staat voor de overdracht van waarden, die de basis zijn van de democratie en van de rechtsstaat.

HOOFDSTUK VII

De institutionele voorwaarden

701. Alleen de eenheid kan de toekomst van Europa verzekeren. Prioritaire doelstelling is dus het overgaan van de huidige Europese Gemeenschap naar een federale Unie van volkeren, staten en regio's. Deze Unie moet gebaseerd zijn op de beginselen van verantwoordelijkheid, fundamentele gelijkheid, rechtvaardigheid, solidariteit en eerbied voor de Schepping.

Van Gemeenschap naar Unie

702. Het Verdrag van Maastricht, speciaal ontworpen om het hoofd te bieden aan een periode van diepgaande veranderingen, biedt een aanvaardbare basis voor nieuwe vooruitgang op weg naar een democratisch Europa, dicht bij de burger, dat efficiënter, minder bureaucratisch en minder centralistisch is.
703. Maar de doelstelling van de Europese Unie is nog niet bereikt. Vanaf vandaag moet de voor 1996 voorziene intergouvernementele conferentie worden voorbereid en een Europese Grondwet uitgewerkt.
704. De toekomstige Europese Grondwet moet geïnspireerd zijn door de beginselen van de rechtsstaat. Ze moet de rechten van de burger vastleggen. De institutionele structuur van de Unie moet aan drie fundamentele vereisten voldoen: subsidiariteit, efficiëntie en democratie.

Het subsidiariteitsbeginsel

705. De toepassing van het subsidiariteitsbeginsel biedt de beste waarborg voor een Europa dicht bij de burger dat zijn nationale en regionale verscheidenheid respecteert. Alzo zullen de identiteit, cultuur en levenswijze van ieder volk best beschermd en bevorderd worden. Het federalisme zal politieke eenheid in verscheidenheid mogelijk maken en Europees centralisme vermijden.
706. De Europese Unie moet gegrondvest zijn op een federale verhouding - en dus geen ondergeschikte - tussen haar en de Lidstaten. Dit federaal concept moet rekening houden met het locale, regionale, nationale en Europese niveau. De Europese federatie zal een gedecentraliseerde statengemeenschap zijn en geen unitaire superstaat.
707. De toewijzing van bevoegdheden aan de Unie, de lidstaten of de regio's moet gebaseerd zijn op het subsidiariteitsbeginsel, d.w.z.: de tussenkomsten van de Unie zijn slechts subsidiair ten overstaande van die van de Lidstaten en regio's. Daarom moeten slechts die bevoegdheden overgedragen worden die de Unie zelf het best kan uitoefenen of waartoe alleen de Unie in staat is ze uit te oefenen om de doelstellingen te bereiken. De Unie zal dus op die domeinen bevoegd zijn waar haar optreden efficiënter is dan dat van de afzonderlijke Lidstaten of regio's omdat

de omvang of de effecten van de tussenkomst in kwestie de nationale grenzen overstijgen.

708. Het subsidiariteitsprincipe moet van nu af aan uitdrukkelijk toegepast worden op de acties van alle instellingen van de Europese Unie. De nationale, regionale en plaatselijke instanties behouden in deze context hun specifieke betekenis en functie. Het is evident dat de typische nationale, regionale en lokale bevoegdheden en de verscheidenheid die eruit voortvloeit, moeten geëerbiedigd worden, zowel wat betreft de bevoegdheden zelf als de middelen om ze behoorlijk uit te oefenen.
709. Hoewel enerzijds de staten en regio's een voldoende en aangepaste autonomie moeten bewaren, is het niet minder belangrijk dat de Unie niet ondergeschikt gemaakt wordt aan staten en regio's in de domeinen waar haar actie zich opdringt in het algemeen belang.
710. Zoals in ieder federaal systeem moet er een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de exclusieve bevoegdheden van de Lidstaten en regio's, de exclusieve bevoegdheden van de Unie en de concurrerende of gedeelde bevoegdheden, wel te verstaan dat de opdeling tussen concurrerende en exclusieve bevoegdheden niet voor eeuwig vastligt en het subsidiariteitsbeginsel hierin een belangrijke rol speelt.
711. Zowel de exclusieve als de concurrerende bevoegdheden moeten nauwkeurig omschreven worden. De Unie zal slechts die bevoegdheden uitoefenen die haar uitdrukkelijk zijn toegewezen; alle andere (de restbevoegdheden) blijven nationaal of regionaal.
712. De Grondwet van de Europese Unie zal uiteindelijk ook een efficiënt mechanisme en procedures moeten voorzien om bevoegdheden toe te wijzen die niet voorzien waren bij haar inwerkingtreding. Deze nieuwe bevoegdheden zullen noodzakelijk zijn om de Unie toe te laten zich aan te passen aan nieuwe economische, sociale en technologische uitdagingen en aan de ontwikkeling van Europa en de internationale politieke situatie.
713. De Europese Unie moet over de nodige middelen beschikken om haar doelstellingen en beleidsopties uit te voeren. Daartoe moet de Unie een begroting toegekend worden met voldoende inkomsten rekening houdend met de relatieve welstand van de respectieve Lidstaten.
714. In dit verband is het wenselijk een rechtstreekse band tussen Unie en belastingbetaler te creëren om aldus ook een rechtstreekse verantwoordelijkheid te geven aan het Europees Parlement tegenover de belastingplichtige. De financiering van de Unie moet rekening houden met de financiële toestand zowel van de Lidstaten als van de Unie. De toewijzing van fiscale bevoegdheden aan de Unie, zoals voorzien in het Ontwerpverdrag over de Europese Unie, goedgekeurd door het EP in 1984, mag niet tot een verhoging van de totale fiscale druk leiden.
715. De EVP vraagt een betere begrotingsdiscipline van de Europese Unie en met name een grotere controle. De Lidstaten moeten een grotere bereidheid tonen om de aanwending van gemeenschapsgelden te laten controleren door de Europese Commissie en het Rekenhof, met het oog op een strengere beteugeling van fraude en manipulatie.

Het efficiëntiebeginsel

716. Het efficiëntiebeginsel is meer dan ooit noodzakelijk. De toekomst van de Europese constructie zal afhangen van het ware vermogen van de Unie om de concrete problemen van de burger te voorkomen en op te lossen.
717. De verdere ontwikkeling van Gemeenschap naar een echte Europese Unie veronderstelt een institutioneel systeem dat voldoende efficiënt is om zijn verantwoordelijkheden te kunnen opnemen. Bovendien moet het ook na toetreding van nieuwe lidstaten bij machte blijven de doelstellingen van de Unie te realiseren. De versterking van de instellingen is een noodzakelijke voorwaarde om toekomstige uitbreidingen kans op slagen te geven.
718. De noodzakelijke verdragswijzigingen zouden de mogelijkheid moeten voorzien van een integratie met verschillende snelheden, in het kader van een institutionele eenheidsstructuur. Aldus zou een meerderheid van lidstaten niet meer verhinderd worden door een minderheid om de Unie verder te verdiepen en de noodzakelijke overdracht van soevereiniteit te beslissen.
719. De Europese Raad, de vergadering van Staats- en Regeringsleiders en de Voorzitter van de Commissie, heeft als strategische rol het geven van politieke richting en elan aan de Europese Unie.
720. De Ministerraad, die de Lidstaten vertegenwoordigt, deelt de wetgevende macht op evenwaardige basis met het Europees Parlement.
721. De besluitvormingsprocedure - of beter medebeslissing - moet aanzienlijk verbeterd worden, met name door openbare zittingen van de Ministerraad wanneer deze als regelgever optreedt en door de democratische controle ervan via de nationale parlementen. De leden van de Raad zijn individueel onderworpen aan de democratische controle van hun nationaal parlement.
722. Het toepassingsgebied van de gekwalificeerde meerderheid moet uitgebreid worden tot de domeinen van prioritair belang voor de Unie. De procedures moeten opnieuw onderzocht worden. De stemming bij unanimité in de Raad moet worden vervangen door een dubbele meerderheid van de lidstaten en de bevolking van de Europese Unie.
723. De Europese Commissie moet de motor van de Unie blijven. Met behoud van haar wetgevend initiatiefrecht en haar bevoegdheden als uitvoerend orgaan, moet ze politiek verantwoordelijk zijn tegenover de Europese Raad en het (met meer controlebevoegdheden uitgeruste) Europese Parlement. Haar samenstelling en bevoegdheden moeten beter aangepast zijn aan de vereisten van een efficiënt beheer dat vooral rekening houdt met toekomstige uitbreidingen. Om de Commissie een grotere legitimiteit te geven zal de door de Europese Raad gekozen Voorzitter van de Europese Commissie - na zijn in het Verdrag van Maastricht voorziene voorstelling in het Europees Parlement - in overleg met de regeringen, zelf een ploeg samenstellen die hij ter goedkeuring voorlegt aan het EP en de Europese Raad.
724. De EVP is ook voorstander van een echte Europese executieve, onafhankelijk van de Raad. Deze laatste moet de wetgevende bevoegdheid delen met het Europees Parlement door Statenkamer te worden.

725. De Lidstaten en de regio's moeten de Europese wetgeving en beslissingen loyaal toepassen.
726. Het Europees Gerechtshof, dat het Gemeenschapsrecht interpreteert en doet eerbiedigen, moet de Lidstaten kunnen sanctioneren die haar vonnissen niet uitvoeren.
727. Tenslotte zou de Unie rechtstreeks uitvoerende maatregelen moeten kunnen nemen binnen een redelijke termijn, wanneer nationale overheden weigeren of passief blijven.

Het democratisch beginsel

728. Nieuwe inspanningen moeten worden geleverd om de Europese Unie eindelijk een ware en fundamentele democratische legitimiteit te geven. De trouw aan democratische idealen, eigen aan alle Lidstaten, - en die ook van alle toetredingskandidaten geëist wordt - moet zich in het algemeen weerspiegelen in de structuren van de instellingen en in het besluitvormingsproces in het bijzonder.
729. Het uitgangspunt van de Europese eenmaking is de bekommernis om de mens. Daarom moet de Grondwet van de Unie in het algemeen de rechten van de menselijke persoon aanduiden en in het bijzonder de fundamentele rechten van de burger in de Unie waarborgen.
730. De nationale parlementen - die de burgers vertegenwoordigen in de Lidstaten - moeten nauwer betrokken worden bij de communautaire besluitvorming. Ze moeten met name de democratische controle op de leden van de Ministerraad verbeteren, die hun respectieve staten vertegenwoordigen, bv. door het oprichten van commissies voor Europese zaken, het houden van Europese debatten en door een nauwe samenwerking met het Europees Parlement.
731. De dubbele legitimiteit van de Unie, - vertolkt door enerzijds de Raad die de Lidstaten vertegenwoordigt en anderzijds door het Europees Parlement, samengesteld uit de vertegenwoordigers van de volkeren - veronderstelt noodzakelijkerwijze een medebeslissing van beide instellingen.
732. Het Europees Parlement, verkozen bij algemeen stemrecht, verzekert bij uitstek de democratische legitimiteit van de Europese constructie. Daarom moet het op wetgevend vlak het laatste woord hebben. In dit verband moet
- het conform advies van het EP uitgebreid worden tot alle communautaire acties en beleidsvormen en tot de herziening van de verdragen waarop de Unie gebaseerd is;
 - op wetgevend vlak de medebeslissingsprocedure vereenvoudigd en toegepast worden op alle wetten van algemene draagwijdte en tijdens de ganse procedure waarbij de Raad niet eenzijdig kan beslissen zonder goedkeuring van het EP;
 - het EP de bevoegde instantie zijn om de Grondwet van de Unie uit te werken.
733. De uitbreiding van de bevoegdheden van het EP mag echter niet ten koste gaan van de Europese Commissie. Terwijl haar democratische legitimiteit zelf wordt versterkt (investituur door het EP), moet de Commissie verder haar initiatiefrecht

uitoefenen in alle fases van het wetgevend proces. Het Parlement zou echter een aanvullend wetgevend initiatiefrecht moeten hebben, met name op vlak van het Europees burgerschap.

- 734.** Op grondwettelijk vlak is geen enkele verdragswijziging legitiem als ze niet het gezamenlijk akkoord krijgt van de parlementen en regeringen van de Lidstaten, die de nationale soevereiniteit uitdrukken en van het EP en Raad die staan voor de Europese soevereiniteit.
- 735.** De Europese Raad zou snel een groepje onafhankelijke Europese personaliteiten moeten samenstellen, dat nadenkt over de wijzigingen die aan de huidige instellingen moeten aangebracht worden, zowel om de onvolkomenheden te herstellen die de bespreking van de ratificatie van Maastricht hebben aangetoond, als om de Unie toe te laten zich uit te breiden onder de beste voorwaarden. Het verslag van deze groep zou moeten gepubliceerd worden en het onderwerp uitmaken van een breed debat op Europees en nationaal vlak dat de herziening van de verdragen inleidt.
- 736.** De EVP vraagt dan ook dat het Europese Parlement door een meerderheidsbeslissing van de Lidstaten, een mandaat krijgt om een ontwerp van Grondwet op te stellen die de totaliteit van de Europese regels en procedures omvat en duidelijk de bevoegdheden verdeelt met een onderscheid tussen wetten en richtlijnen.

De bijdrage van de sociale krachten en de politieke partijen

- 737.** De Unie heeft nood aan de actieve medewerking van de Europese burgers. Europa is niet en kan niet enkel een zaak van regeringen zijn. Het zijn de burgers zelf die Europa moeten uitdenken en maken. De EVP pleit daarom voor
- de goedkeuring van een eenvormige kieswet voor de Europese verkiezingen;
 - de mogelijkheid voor iedere burger aan deze verkiezingen deel te nemen, ook wanneer hij in een andere Lidstaat woont;
 - een grotere aanwezigheid van vrouwen op de kieslijsten en op politiek belangrijke posten, rekening houdend met een evenwichtige behandeling. De EVP zal hiertoe concrete voorstellen doen.
- 738.** Partijen, Kerken, verenigingen, vakbonden en andere maatschappelijke verbanden dragen een bijzondere verantwoordelijkheid voor de realisering van de Europese eenmaking en voor de politieke en sociale ontwikkeling van het gemeenschappelijke Europa.
- 739.** De media hebben een belangrijke en onmisbare functie in de vorming van de publieke opinie. Hun informatie- en verstrooiingsopdracht is verbonden met de fundamentele waarden van onze vrije samenleving. Daardoor hebben ze een plicht en een verantwoordelijkheid tegenover het publiek. Hun onafhankelijkheid en pluralisme moeten worden verdedigd, niet alleen tegenover de overheid maar ook tegen de gevaren van buitensporige concentratie en commercialisering.
- 740.** De Europese partijen hebben een bepalende rol in de vorming van de politieke wil en de ontwikkeling van het gemeenschappelijk welzijn. De EVP zet zich

vastberaden in voor de goedkeuring van een Statuut voor Europese partijen, dat op basis van Artikel 138A van het Verdrag van Maastricht de wettelijke basis zal bieden voor de activiteiten, financiering en huishoudelijk reglement van de Europese partijen.

741. De Europese politieke partijen dragen de verantwoordelijkheid om op het niveau van de Europese Unie de democratische principes te vertalen in politieke praxis. In dezelfde zin dragen de nationale en regionale lidpartijen en verenigingen van de Europese partijen bij, op hun niveau, aan de realisatie van de Europese idee.
742. Daaruit volgt de noodzaak de partijen aan te passen aan de nieuwe maatschappelijke noden en uitdagingen door een grotere inspanning gericht op:
- de dialoog met de talrijke organisaties die de initiatieven, zorgen en vitaliteit van de samenleving vertolken;
 - het appèl op de ethische regels die het politiek handelen moeten voorafgaan en de dwingende noodzaak verantwoordelijkheid op te nemen in geval er wordt van afgeweken;
 - organisatie van de politieke partijen in het teken van integriteit, doorzichtigheid en verantwoordelijkheid;
 - wederzijdse informatie over de meest efficiënte middelen om de kloof tussen burger en politiek te dichten.
743. De EVP spant zich in om deze noden naar het niveau van de Europese Unie te vertalen en engageert zich om in haar activiteiten steeds meer de principes toe te passen van openheid naar de samenleving, zuinigheid, efficiëntie, doorzichtigheid, interne democratie en verantwoordelijkheidszin van haar leiding.

940 11390